

Romeo a Julie

William Shakespeare

OSOBY

ESCALUS, veronský vévoda

MERCUZIO, mladý šlechtic, příbuzný vévody a přítel Romea

PARIS, mladý šlechtic, příbuzný vévody

MONTEK, hlava veronské rodiny znepřátelené s rodinou Capuletů

PANÍ MONTEKOVÁ

ROMEO, Montekův syn

BENVOLIO, Montekův synovec a přítel Romea

ABRAHAM, Montekův sluha

BALTAZAR, Romeův sluha

CAPULET, hlava veronské rodiny znepřátelené s rodinou Monteků

PANÍ CAPULETOVÁ

TYBALT, synovec paní Capuletové

BRATRANEC CAPULET, starý pán

JULIE, Capuletova dcera

CHŮVA

PETR, sluha Juliiny chůvy

SAMSON

GREGORY

KASTRÓL

ANTON

OTEC LORENZO, františkánský mnich

BRATR JAN, františkánský mnich

LÉKÁRNÍK

TŘI HUDEBNÍCI

PÁŽE hraběte Parise

CHÓR

Veronští měšťané, masky, světlonoši, stráže, pážata, sloužící.

Místa děje: Verona, Mantova.

Prolog

Vystoupí Chór.

CHÓR Dva rody, oba stejně vážené,

jež proti sobě léta vedou boj,

zas vyvolaly v krásné Veroně

ze staré zášti nový nepokoj.

Z prokletých beder obou nepřátel

zrodil se nešťastný pár milenců

a pouze jejich krutý osud měl

konečně pohřbít zlobu rodičů.

Ten příběh lásky, která končí smrtí,

i nenávisti otců, jež by snad

neskončila, nebýt smrti těch dětí,

vám budeme dnes dvě hodiny hrát.

A pokud se vám vlídně hledět zlíbí,

svou snahou nahradíme, co hře chybí.

Odejde.

Jednání I.

Scéna 1.

Verona. Na náměstí.

Vystoupí Samson a Gregory, sloužící z domu Capuletů,
vyzbrojeni meči a štíty.

SAMSON Hele, Gregory, tohle si líbit nenecháme.

GREGORY Ne, spíš si to necháme políbit.

SAMSON Jak říkám, jestli nás naštvou, jdem na ně.

GREGORY Aby se nenaštvali, že to říkáš a nejdeš.

SAMSON Já když se rozčilím, jsem tvrdej chlap.

GREGORY Naštěstí natvrdejší, takže tě hned tak něco nerozčilí.

SAMSON Mezek od Monteků mě rozčilí vždycky.

GREGORY Rozčilit znamená naštvat, a koho štvou,
ten prchá, takže ty, když se rozčilíš, práskneš
rovnou do bot, prchlivče.

SAMSON Prásknu do toho, kdo mě rozčilí, ať je jich
od Monteků celá hromada, mužský nebo ženský.

GREGORY Ženský chceš spráskat, hrdino? To si troufáš
na slabší pohlaví?

SAMSON To máš pravdu. Tak víš co? Chlapy spráskám,
a ženský, protože jsou slabší pohlaví,
aspoň zbouchnu.

GREGORY Páni se pohádali, kmáni se perou, ženský
do toho nepleť.

SAMSON Proč ne? Počkej, jak já budu zlej. Až si to vyřídím
s mužským, vyřídím všechny panny. Co se do nich vejde.

GREGORY Jen co se do nich vejde?

SAMSON Co se do nich nevejde, to se do nich nacpe,
a rozuměj tomu, jak umíš.

GREGORY Ony tomu porozumí, až to pocítí.

SAMSON Však ony mě pocítí, až se jim postavím. Jsem
vyhlášeněj samec.

GREGORY Škoda že nejsi sumec. Mlčel bys jako ryba
a nežvanil jako pitomec.

Vystoupí Abraham a jiný sloužící z domu Monteků.

Vylov svou zbraň. Jdou sem dva od Monteků.

SAMSON Zbraň je obnažena, z pochvy vytažena. Do nich.

Kreju ti záda.

GREGORY Co? Chceš mi ukázat záda?

SAMSON Neboj se!

GREGORY Tebe? To se neboj.

SAMSON V právu je vždycky ten, kdo si nezačne. Ať si začnou oni.

GREGORY Půjdu tam a zamračím se. Ať se ukážou.

SAMSON Když to dokážou. Já si před nima odplivnu,
a jestli se neozvou, jsou to skety.

ABRAHAM To jste si odplivl před náma, pane?

SAMSON Odpliv jsem si.

ABRAHAM Odplivl jste si před náma, pane?

SAMSON (Ke Gregorymu) Budem v právu, když řeknu, že jo?

GREGORY Nebudem.

SAMSON (K Abrahamovi) Ne, pane. Neodplivl jsem si před váma,
pane, nýbrž odplivl jsem si.

GREGORY (K Abrahamovi) Chcete vyvolat hádku, pane?

ABRAHAM Hádku, pane? Ne, pane.

SAMSON Ale jestli chcete, pane, tak začněte.

Můj pán je stejně dobřej jako váš.

ABRAHAM Ale lepší není!

SAMSON No dobře.

Vystoupí Benvolio.

GREGORY Řekni, že je lepší. Jde sem jeden z rodiny našeho pána.

SAMSON (K Abrahamovi) Jo, je lepší.

ABRAHAM To je lež!

SAMSON Jestli jste co k čemu, taste! Gregory, ukaž jim, že máš páru!

Tasí a bijí se.

BENVOLIO (Tasí) Od sebe, hlupáci!

Ty zbraně pryč! Zbláznili jste se? Dost! 60

Vystoupí Tybalt.

TYBALT (Tasí)

Troufáš si tasit na zbabělé sluhy?

Střeh, Benvolio, za zády máš smrt.

BENVOLIO Chci jenom zjednat mír. Zastrč ten kord.

Anebo mi je pomoz rozrazit.

TYBALT S kordem jdeš hlásat mír? Nenávidím

to slovo jako peklo, Monteky,

i tebe. Bij se, zbabělče!

Bojují.

Vystoupí několik měšťanů s holemi a halapartnami.

MĚŠŤANÉ Klacky, a řežte do nich! Bijte je!

Pryč s Capulety! Hanba Montekům!

Vystoupí Capulet v županu a paní Capuletová.

CAPULET Co se to děje? Přineste mi meč!

CAPULETOVÁ Tobě spíš berlu. Nač ti bude meč?

Vystoupí Montek (s taseným mečem)

a paní Monteková.

CAPULET Řekl jsem meč. Tamhle je starý Montek

a mává na mě nabroušeným ostrím.

MONTEK Ty zmije, Capulete!

(Ke své ženě) Pust' mě na něj!

MONTEKOVÁ Nehneš se na krok, to ti povídám.

Vystoupí vévoda Escalus s doprovodem.

VÉVODA Vy rebelové! Rozvraceči míru!

Své zbraně przníte krví svých bližních?

Copak mě neslyší? Tak dost už, lotři!

Potoky z vlastních tepen chcete hasit

ten zhoubný požár nesmyslné zášti?

Ty zbrklé meče ihned odhod'te

z krvavých dlaní, nebo vás dám mučit,

a slyšte ortel svého vévody:

Tříkrát už rozvrátil váš věčný rozbroj,

zbůhdarma, Capulete, tebou počatý,

i tebou, Monteku, klid a mír města

a donutil ctihodné Veroňany
ponechat stranou vážnost svého stavu
a zbraněmi, jež starobou a mírem
zvetšely, krotit váš zvetšelý svár.

Jedinkrát ještě porušíte klid,
a splatíte to oba životem.

Protentokrát se všichni rozejděte.

Ty, Capulete, půjdeš se mnou hned,
ty, Monteku, přijď dneska odpoledne
na Starý hrad, kde konají se soudy,
tam dozvíš se mé další rozhodnutí.

A teď, pod trestem smrti, všichni pryč!

Odejdou všichni až na Monteka, paní Montekovou a Benvolia.

MONTEK Kdo zase rozpoutal ten starý spor?

Synovče, pověz, jak to začalo?

BENVOLIO Už byli v sobě, ještě než jsem přišel.

Sloužící z vaší strany i ti druzí.

Chtěl jsem je rozehnat, když vtom se zjevil

zuřivý Tybalt s přichystaným kordem,

a jen co do ucha mi syknul výzvu,

už sekal do větru, a vítr, nezmar,

při každé ráně posměšně si hvízdнул.

Chvíli jsme se tam spolu potýkali,

pak přidali se další, k nám i k nim,

až vévoda to celé zarazil.

MONTEKOVÁ Co Romeo? Neviděls mého chlapce?

Jsem ráda, že se vyhnul dnešní rvačce.

BENVOLIO Hodinu předtím, nežli boží slunko

vyhlédlo ze zlatého okna východu,

mě tíseň v duši vypudila z domu

a v cypřišovém háji, který se

za městem táhne na západní stranu,

jsem na vašeho syna narazil.

Viděl mě, jak jdu k němu, ale hned

se otočil a zmizel mezi stromy,

a já, že jsem byl stejně naladěm

a nejvíc toužil nejmíň lidí potkat,

když i sám sobě byl jsem na obtíž,

svému i jeho přání šel jsem vstříc

tím, že jsem mu šel z cesty, jak on mně.

MONTEK Vidali ho tam v tuto dobu často

slzami skrápět čerstvou ranní rosou,

vzdychat, až párou od úst houstla mračna,

však sotva usměvavé sluníčko

odhrne zlehka na východní straně

baldachýn, za nímž spává Jitřenka,

jak noční pták můj syn hned letí domů,

zamkne se o samotě v pokoji,

zatemní okna, světlo vyhostí

a udělá si ze dne černou noc.

Dokud mu nepomůžem z toho stavu,
bude mít temných děsů plnou hlavu.

BENVOLIO A víte, strýčku, co je příčinou?

MONTEK Sám nevím nic, a od něj ještě míň.

BENVOLIO Snažili jste se vytáhnout to z něho?

MONTEK Zkoušeli jsme to všichni, ale on,

tajemství svého nitra tajemník,

se svěřuje sám sobě, sobě radí -

jak dobře, nevím, je tak uzavřený,

že nepoznáš, zda v duši nehlodá mu

jak v poupěti nějaký skrytý červ,

co ničí kvítky, než se rozvinou

a dají světu na odiv svou krásu.

Kdybych jen věděl, co se to v něm děje,

vyléčil bych ho z jeho beznaděje.

Vystoupí Romeo.

BENVOLIO Zjistím vám příčinu těch nesnází,

však jděte stranou, právě přichází.

MONTEK Kéž by se ti to podařilo, chlapče,

a dozvěděl ses pravdu. Pojd'me, drahá.

Odejdou Montek a paní Monteková.

BENVOLIO Dobrýtro, bratranče.

ROMEO Je teprv ráno?

BENVOLIO Odbilo devět.

ROMEO Smutným se čas vleče.

Nebyl to otec, kdo tak rychle zmizel?

BENVOLIO Byl. Jaký smutek čas ti natahuje?

ROMEO Že nemám nic, co by ho ukrátilo.

BENVOLIO Zkus lásku.

ROMEO Zkousím.

BENVOLIO Lásku?

ROMEO Láskou zkouším. K té, co mě nemiluje.

BENVOLIO Že by byl sám líbezný Amorek
takový ras a nebyl na to lék?

ROMEO Pásku má na očích, aby se netrefil,
a stejně najde poslepu svůj cíl.

Půjdem se najíst? Promiň. Ty ses bil?

Ne, nemluv o tom. Já vím, o co šlo.

Ta zášť mě pálí. Láska ještě víc.

Zuřivá láska, sladká nenávist.

Z ničeho něco, co vznikne jak nic.

Obtížná lehkost, vážná nerozvážnost.

Půvabné tvary v zhovadilé změti:

z olova pírkem, jasný dým, studený žár,

nemocné zdraví, spánek při bdění,

tak milence neláska promění.

Směješ se mi?

BENVOLIO Ne, raději bych plakal.

ROMEO Propána proč?

BENVOLIO Pro pána Romea.

ROMEO Co za zmatky ta láska nadělá!

Mně samotnému bolest srdce svírá,

jenže víc bolí, když se jiný týrá

tím, že já trpím. Trpím nadvakrát,

když prokazuješ mi, že mě máš rád.

Láska jsou vzdechy, jimiž mraky houstnou,

milostné blesky v oku, když je jasno,

a když je nečas, průtrž vroucích slz.

Co jiného? Šílenství z moudrých věd.

Smrtný lék i spasitelný jed.

Bratranče, sbohem.

BENVOLIO Půjdu s tebou. Stůj!

A už se, prosím tě, nevykrucuj.

ROMEO Já nejsem já. Pánbůhví, kdo já jsem,

to se ti zdá, že mluvíš s Romeem.

BENVOLIO Opravdu, vážně, koho miluješ?

ROMEO Opravdu je to vážné, až bych brečel.

BENVOLIO Proč brečel? Zkrátka řekni, kdo to je.

ROMEO Nemocný před smrtí, ten musí psát

svou vůli zkrátka, život se mu krátí.

Tak zkrátka řeknu ti, že je to žena.

BENVOLIO Hm. Počítal jsem, že to bude ona.

ROMEO Počítals dobře, je přímo madona.

BENVOLIO Jdeš na ni zpříma, brzy se ti poddá.

ROMEO To by ses přepočítal, samá voda.

Téhle se Amorův šíp nedotkne.

jediné slovo, které zná, zní: "Ne!"

Že chrání se brněním cudnosti,

lásku si k tělu nikdy nepustí, a dobývat ji pohledy či slovy

či svůdným zlatem, nic jí nevyhoví.

Krásou je bohatá, však jaká bída,

že kromě smrti všem ji zapovídá.

BENVOLIO Neříkej, že chce zemřít jako panna.

ROMEO Ano. Je poctivosti zaprodaná!

Své dary dává marnotratně v plen

a sobecky utíná rodokmen.

Je krásná, moudrá, s jednou vadou snad,

že na nebe jí pomůže můj pád.

Jeptiškou chce se stát. Tou přísahou

mě učinila živou mrtvolou.

BENVOLIO Dobře ti radím, přestaň na ni myslet.

ROMEO Radši mi porad', jak mám nemyslet.

BENVOLIO Tak, že svým očím volnost dopřeješ

dívat se po jiných.

ROMEO Abych se zas

přesvědčil, že mě poutá jediná?

Pod černou škraboškou na tvářích žen

září k nám jejich krása příslibem.

I ten, kdo oslepl, má v očích dál

překrásné vzpomínky na zašlý zrak.

Ukaž mi dívku jako obrázek
a pro mě je bezcennou kopií
té, která je všem ženám modelem.

Sbohem, na zapomnění není lék.

BENVOLIO Ať umřu, neplatí-li, co jsem řekl!

Odejdou.

Scéna 2.

Na ulici.

Vystoupí Capulet, Paris a Capuletův sluha Petr.

CAPULET A na Monteka pad by stejný trest.

Myslím si, že jsme oba staří dost,
abychom konečně si řekli: "Mír."

PARIS Jste oba stejně vážení a škoda,
že se váš svár už vleče takhle dlouho.

Však, prosím, pane, co mi odpovíte?

CAPULET Doslova totéž, co jsem vám už řekl.

Holka je na světě teprve krátce.

Není jí ještě ani čtrnáct let.

Až za dva roky dozrají nám klásky,
i ona dozraje manželské lásky.

PARIS I z mladších už se staly šťastné matky.

CAPULET Kdo pospíchá, ten mívá život krátký.

Ostatní děti odvedla mi smrt.

Pro mě i po mně zbývá tu jen ona.

Snažte se její srdce vybojovat

sám, Parisi, já budu orodovat
jen za toho, koho si sama zvolí.
Svou vůlí prosadit chci její vůli.
Dnes pořádáme každoroční bál
a není přítele, jehož bych nepozval.
Bude tu roztomilá společnost,
a vy v ní, hrabě, znejmilejší host.
Večer můj ponurý dům rozzáří
půvaby žen a jako v předjaří,
kdy duben bujně za zimou se žene,
až rozkoš jímá chlapce roztoužené,
budu tu něžných dívčích poupat mít
více než dost. Zkuste se rozmyslit,
až uvidíte všechny v jednom svazku,
která z nich zaslouží si vaši lásku.
Tou krásou budete tak omámen,
že moje půjde první z kola ven.
Zajdeme k nám.

(Dává list Petrovi) Příteli, pojd' sem blíž.

Oběhneš Veronu a vyřídíš
všem, co jsou psáni na tom seznamu,
že je dnes večer k nám srdečně zvu.
Odejdou Capulet a Paris.

PETR Vyřídíš všem, co jsou psáni na tom seznamu?

A je snad psáno, aby si švec hleděl lokte a kopyta krejčí, štětce

rybář a podběráku malíř? Zato

já mám hledat ty, co jsou psáni na tom seznamu,

ktorejžto pohled je mi nanic, když to nepřečtu.

Chce to vzdělance. - Á, jako na zavalanou.

Vystoupí Benvolio a Romeo.

BENVOLIO Co pálí, v žáru shoří. Stejně tak

bolest přebolí s jinou bolestí.

Hlava se motá? Toč se naopak!

Žal potlačí až další neštěstí.

Dopřej svým očím nové zanícení

a starý zánět je pryč v okamžení.

ROMEIO Na tohle je nejlepší jitrocel.

BENVOLIO Prosím tě, na co?

ROMEIO Na odřenu patu.

BENVOLIO Ty ses nám zbláznil, Romeo!

ROMEIO Nezbláznil, zato trpím víc než blázen

zavřený v kobce, mučen, o hladu,

bičován a -

(K Petrovi) Dobrý den, dobrý muži.

PETR Dobrý den, pane, ráčej umět číst?

ROMEIO Svůj chmurný osud ze svých mizérií.

PETR To zvládnete i po paměti. Ale umíte číst taky

něco z listu?

ROMEIO Jen když znám písmena a řeč, v které to je.

PETR Aspoň jste upřímnej, tak spánembohem.

ROMEO Dej to sem. Umím číst.

(Čte z listu)

"Siňor Martino se ženou a dcerami.

Hrabě Anselmo, jeho sličné sestry.

Vdova po panu Vitruvioví.

Siňor Placenzio i s neteřemi.

Mercuzio a jeho bratr Valentin.

Strýc Capulet s ženou a dcerami.

Spanilá neteř Rosalina s Livíí.

Siňor Valenzio, jeho bratranec Tybalt.

Luzio a čiperná Helenka."

Vybraná sešlost. Kamže mají přijít?

PETR K nám.

ROMEO Kampak?

PETR Pak taky k nám. Na večeři.

ROMEO Kam k vám?

PETR K nám domů přece.

ROMEO No ovšem! Kdo se zeptá, ten se dozví.

PETR Co by se ptali? Povím vám to rovnou. Můj pán je

ten boháč Capulet, a jestli nejste zrovna od Monteků, přijďte si

taky dát do trumpety. Maucta, pánové.

Odejde.

BENVOLIO Slyšels? Na plese u Capuletů

bude i tvoje láska Rosalina

a s ní snad všechny krásky z Verony.

Jdi tam, a až ti z očí spadnou slupky,
za pravdu dáš mi, že ta tvoje panna
vedle nich není labuť, ale vrána.

ROMEO Kdyby se někdy můj zrak stočil stranou
od svaté víry, ať mé slzy vzplanou
a oči, plavácci, jež často tonou v moři,
co očividní kacíři ať shoří.

I vševědoucí slunce dosvědčí,
že na světě je ona nejhezčí.

BENVOLIO Že se ti líbí? Vždyť je jediná,
kterou zvažuješ svými očima.

Jen co ti do očička jiná padne,
svou vahou křišťálové váhy zváhne
a svými půvaby tě oslní.

Ta, co teď září, zhasne vedle ní.

ROMEO Půjdu tam, ne však abych dbal tvých rad,
chci se jen její krásou pokochat.

Odejdou.

Scéna 3.

V domě Capuletů.

Vystoupí paní Capuletová a Chůva.

CAPULETOVÁ Chůvo, kde je má dcera? Zavolej mi ji!

CHŮVA Při mojí nevinnosti ve dvanácti,
copak ji nevolám? Beruško! Kde se rajdáš?

- Chraň pámbu, co to říkám? - Julinko!

Vystoupí Julie.

JULIE Co je? Hledá mě někdo?

CHŮVA Tvoje matka.

JULIE Máti, tady jsem. Přejete si?

CAPULETOVÁ Chci s tebou mluvit. - Chůvo, nech nás tady
na chvíli o samotě. Nebo počkej.

Vlastně bys mohla slyšet, o co jde.

Jak víš, má dcera je už dospělá.

CHŮVA Nachlup vám povím, kolik jí teď je.

CAPULETOVÁ Bude jí čtrnáct.

CHŮVA Vsadím čtrnáct zubů -

i když mi pro zubatou zbývají čtyři -

čtrnáct jí není. Za kolik dní bude
svatého Ignáce?

CAPULETOVÁ Za čtrnáct, myslím.

CHŮVA Myslete si, co chcete, na Ignáce
v noci jí bude rovných čtrnáct let.

Vždyť se Zuzkou - pámbu chraň její duši -
se narodily stejně. Chudák Zuzka.

Bůh mi ji vzal, že si ji nezasloužím.

Jak povídám, na Ignáce má čtrnáct.

No vidíte, dobře si pamatuju.

Jedenáct let už je to po tom zemětřasu,

co jsem ji odstavila. Panečku,

na ten den nikdy nezapomenu.

Hřeju se na sluníčku pod holubníkem,
na prsou pelyněk. Vy a náš pán
jste byli zrovna v Mantově. Můj bože,
paměť mi teda slouží. Povídám,
holka si lízla trochu z bradavky,
a že to bylo hořké, blážínek,
začla se šklebit, prskat na ten prs.
Vtom řach! zatřás se holubník a já
 pryč pelášila hlava nehlava.
Už je to bezmála jedenáct let.
Tehdy už sama stála, co to říkám,
běhat uměla, byl jí plný dům.
Zrovna den předtím natloukla si čelo.
A nebožtík můj manžel - můj ty bože -
takový čtverák, ze země ji zved
a povídá: "Upadlas na čelo?
Až budeš chytřejší, lehneš si naznak.
Co říkáš, Julinko?" A na mou věru,
to pískle polklo pláč a řeklo: "Jo."
Vida, jak došlo na ten hloupý žert.
Do smrti na to nezapomenu.
"Co říkáš, Julinko?" povídá manžel.
A ona, rozumbrada, řekla: "Jo."
CAPULETOVÁ Prosím tě, chůvo, buď už chvíli zticha.
CHŮVA Musím se smát, když na to vzpomenu.

Přestala brečet a povídá: "Jo."

A na čele jí naskočila boule

jak varle kohoutka. Rána jak z děla.

Hned začala vám tak zoufale plakat.

Jenže on řek: "Upadlas na čelo?"

Až budeš chytřejší, lehneš si naznak.

Co říkáš, Julinko?" Zmlkla a řekla: "Jo."

JULIE Zmlkni i ty! Prosím tě, chůvo, mlč!

CHŮVA Vždyť už jsem zticha. Požehnej ti pánbůh.

Bylas mé nejkrásnější kojeňátko.

Jestli si můžu ještě něco přát,

tak dožít se tvé svatby.

CAPULETOVÁ Právě! Svatba,

svatba je zrovna to, o čem chci mluvit.

Pověz, Julie, myslíš na vdávání?

JULIE O této cti jsem dosud nesnila.

CHŮVA O této cti! - Já nebýt tvoje chůva,

řekla bych, žes už s mlékem sála moudrost.

CAPULETOVÁ Máš načase! I mladší, než jsi ty,

zde ve Veroně už jsou maminky,

a jak jsou vážené. Mně bylo, myslím,

právě tak jako tobě, když ses mi

narodila. Zkrátka a dobře, dcero,

pan hrabě Paris tě chce za ženu.

CHŮVA Ach, slečno, to je mužskej, to je chlap!

Na světě snad - no prostě, jako z cukru.

CAPULETOVÁ Nejhezčí květ v rozkvetlé Veroně.

CHŮVA Však baže, kvítko, kvíteček to je.

CAPULETOVÁ Co říkáš, mohla bys ho milovat?

Dnes večer uvidíš ho na plese.

Čti z obličejů Parise jak z knihy,

do které krása půvab vepsala.

Hleď, jak se řádka k řádce ladně váže

v souladný řád té dokonalé tváře.

A když snad obsah ještě zřejmý není,

pod čárou obočí viz vysvětlení.

Jak patří se, tu nevázanou lásku

zušlechtí desky manželského svazku.

Jedině v počestném manželském loži

se manžel cítí jako rybka v moři.

A nejvzácnější knihou bývá ta,

která je zlatou sponou sepjata.

Manželství, to je přece výhra, v níž

manžela najdeš, sebe neztratíš.

CHŮVA Neztratíš? S mužským? Získá! Velké břicho!

CAPULETOVÁ Tak zkrátka, dokážeš ho milovat?

JULIE Když k lásce postačí se podívat,

já budu hledět zamilovat se,

jestliže maminka to tolik chce.

Vystoupí Petr.

PETR Paní, hosti jsou tu, večere tatam, vy tadydle, slečna
támdle, chůva bůhví kde, když má bejt v kuchyni, a všechno je
vzhůru nohama, že dokonce i já musím servírovat. Tak už, prosím
vás, pojd'te.

CAPULETOVÁ Jdem za tebou.

Odejde Petr.

Julie, hrabě čeká.

CHŮVA Běž, děvenko. Ať je ti postel měkká.

Oejdou.

Scéna 4.

Před domem Capuletů.

Vystoupí Romeo, Mercuzio, Benvolio, všichni v maskách, a
dalších pět šest maskovaných mužů s bubnem a loučemi.

ROMEO Připravíme si nějaký ten proslov,
nebo tam vtrhnem prostě jenom tak?

BENVOLIO Dnes už se tyhle zvyky nenosí,
kdy v čele maškarád vždy kráčel Amor,
na očích šátek, v ruce třímal luk
- jen šidítko, jímž plašil křehké dámy -,
kdy kodrcavě, podle nápovědy
vykuňkal Prolog vstupní veršovánku.

Že nevědí, kdo jsme? Tak ať si lámou hlavu.

Při tanci zlomíme pár srdcí a jdeme domů.

ROMEO Mě k tanci nedostaneš, půjč mi louč.

Mám v srdci temno, budu aspoň svítit.

MERCUZIO Tancovat nechceš? My tě donutíme.

ROMEO Pleteš se, věř mi. Ty se přímo vznášíš,

jak je ti lehko, já mám v duši kámen

a nohy z olova. Jak můžu tančit?

MERCUZIO Jsi zamilovaný, ať Amor ti

půjčí svá křídla. Poletíš jak šíp.

ROMEO Amorův šíp mi křídla pochroumal,

neunesou, co z lásky musím snášet.

Jak se mám vznést, když padám hloub a hloub,

obtěžen břemenem své lásky k ní?

MERCUZIO Zbav se té tíhy, obtěžkej ty ji,

ať něžná láska tvoje břímě nosí!

ROMEO Copak je láska něžná? Krutá je.

Pod kůži vnikne a bodá jak trní.

MERCUZIO Jdi na to stejně krutě, nesmlouvavě!

Píchej ji taky, jen co vnikneš do ní!

Pod škrabošku teď ukryju si tvář.

Na masku masku. Aspoň zamaskuju

svou uzarděnihodnou ošklivost.

Ta maškara se za mě rdí až dost.

BENVOLIO Zabušíme a vstoupíme, tak pojd'te,

a jak vám říkám, všichni do kola!

ROMEO Dej mi tu louč a vy si jděte křepčit!

Nedá se svítit, já vám posvítím

a z kouta nejlíp uvidím, jak vy

na výsluní osleple vrávoráte,

jak říká jedno staré přísloví.

MERCUZIO Příklad praví: "Pod svícnem je tma."

"A v tmavém koutě," jiná moudrost říká,

"sedává ta, co hledá nápadníka."

Tak pojď, vždyť svítíš tu jak v poledne!

ROMEO Jakpakto?

MERCUZIO Jak? No zbytečně, můj pane.

Pro nic a za nic, jak bys svítil ve dne.

A nemusíš hned hledat jinotaje,

když něco smysl má tak, jak to je.

ROMEO S nejlepším úmyslem jdem na ten ples,

a je to pitomost.

MERCUZIO Proč, prosím tě?

ROMEO Měl jsem dnes v noci sen.

MERCUZIO Já, Romeo, též.

ROMEO Co se ti zdálo?

MERCUZIO Sen mi řekl: "Lež!"

ROMEO To se ti zdála lež. Sny mluví pravdu.

MERCUZIO Tys královně Mab do osidel padnul.

BENVOLIO Královně Mab? Kdo je to?

MERCUZIO Porodní bába snů a přeludů,

zjevení malé jako achátek

na prsteníku pana páprdy.

V bryčce tažené rarášky se zjeví

na nose těch, co chystají se spát.
Paprsky kol jsou z nožek pavouků,
plachta je ušitá z křidélek můry,
postroje z nejjemnější pavučinky,
ohlávky jsou z odlesků měsíce,
bič, cvrččí kost, a na konci vši chlup.
Na kozlíku je komár v šedém fráčku,
malý jak bleška, která štípla služku,
až holka vrtí se jak pytel blech.
Celá ta ekvipáž je dutý ořech.
Vydlabali ho známí kočármistři,
pan červotoč a paní veverková.
Tak jezdí královna Mab noc co noc:
hlavami milenců - ti hned sní o lásce,
žaludky hladovců - ti sní, že něco snědí,
po prstech právníků - zdá se jim o úplatcích,
po rtících dam - mají sny o líbání,
a že si spravují dech cukrлаты,
trestá je Mab odporným oparem.
Dvořanovi když v noci přes nos drandí,
hned se mu zdává o kariéře,
a když faráře v nose polechtá
ocáskem obročního prasete,
zbožný muž sní o lepší sinekuře.
Jindy zas jezdí přes krk vojákovi

ten ve spánku hned řeže jiným hlavy,
útočí, přepadá, pak pije na zdraví,
a když mu Mab do uší zabuší,
ta stará vojna probudí se hrůzou,
zamumlá modlitbu a spí zas dál.

To je ta známá královnička Mab,
co koním za nocí zaplítá hřívky
a mastné vlasy motá do cucků,
které však není radno rozčesávat.

To ona leží pannám na prsou
a učí je, jak snášet tíhu těla,
než obtěžkané samy budou nosit.

To ona -

ROMEO Stačí! Mercuzio, dost!

Vždyť mluvíš o ničem.

MERCUZIO Máš pravdu, mluvím
o ničem. Mluvím o snech, které plodí
ve zpustlém mozku pustá fantazie,
ta substance, jež řidší je než vzduch
a přelétavější než vítr, který
hned laská zmrzlou náruč severu,
a když je chladně odmítnut, zas letí
tam, kde ho zpraží rozohněný jih.

BENVOLIO A ty ses nechal odvát bůhvíkam.

Večeře čeká. Přijdem příliš pozdě.

ROMEO Anebo příliš brzy. Obávám se

čehosi neblahého ve hvězdách,

co z radovánek dnešní sladké noci

udělá začátek hořkého konce,

a já že svým bezcenným životem

předčasně splatím smrti krutý dluh.

Nu což. Ty, který řídíš moji plavbu,

veď kormidlo! Pánové, už je čas.

BENVOLIO Zabubnuj, příteli, a ohlas nás!

Odejdou.

Scéna 5.

Síň v domě Capuletů.

Vystoupí Petr a Sloužící s utěrkami.

PETR Kde je Kastról, že nepomáhá sklízet ze stolu?

Ten, co nevyliže, to neuklidí.

SLOUŽÍCÍ To je mi pěkněj pořádek, když veškerej nepořádek

maj přivíst k pořádku dva tři páry rukou, a to ještě

ušmudlanejch.

PETR Všecky ty sedátka a kanapátka a cingrlátka at' už jsou pryč,

a hele, schovej mi marcipán a buď tý lásky

a řekni u dveří, at' sem pustí Zuzku a Majdu.

Odejde Sloužící.

Kde jsou Anton a Kastról?

Vystoupí Anton a Kastról.

ANTON Co se děje?

PETR Jen to, že tě hledaj, sháněj, volaj a proklínaj, ale ty
pořád nikde.

KASTRÓL Nemůžeme se roztrhnout. A vůbec, já se budu honit a
ještě si něco uženu, a ostatní si budou užívat. To tak.

Vystoupí pan a paní Capuletovi, Bratranec Capulet, Julie,
Chůva, Tybalt, jeho Páže, Petruccio, hosté a muzikanti na jedné
straně

a maskovaní muži (Romeo, Benvolio, Mercuzio) na straně druhé.

CAPULET (K maskovaným mužům)

Vítejte, páni! Dámy čekají,
a ty, co nejsou chromé, budou tančit.

Je to tak, slečny? Teď chci vidět, která
odmítne tanečníka, ta má jistě
alespoň kuří oko. Co vy na to?

Vítejte, pánové! Už je to let,
co naposled jsem chodil v přestrojení
a šeptal krásné dámě do ouška,
co chtěla slyšet. Bylo, bývávalo.

Vítejte, pánové, a, hudbo, hraj!

Hudba začne hrát k tanci.

Vyklid'te parket! Dívky, do kola!

Víc světel a ty stoly dejte stranou,
krb nechte vyhasnout, je tu moc horko!

Ta nečekaná návštěva se hodí.

Jen sed', jen sed', bratrátku Capulete.

My dva jsme si už svoje odtančili.

Jak je to dlouho, co jsme ty a já

oblékli masku?

BRATRANEC Řek bych třicet let.

CAPULET Cože? To přeháníš! Určitě míň.

Naposled když se ženil Lucenzio.

Takže letos na svatodušní svátky

to bude rovných pětadvacet let.

BRATRANEC Ale kdež. Víc! Vždyť jeho syn je starší.

Už je mu třicet.

CAPULET Co to povídáš?

Předloni ještě chodil do školy.

ROMEO (Ke Sluhovi)

Kdo je ta dívka, jejíž ruka zdobí

tamtoho rytíře?

SLUHA To nevím, pane.

ROMEO Ona svým světlem rozsvěcuje svíce,

jak v černochově uchu náušnice

na tváři temné noci jasně plave -

nedostupná jak zlato zakopané

hluboko pod zemí. Ostatní panny

vedle té holubice jsou jak vrány.

Tanec už skončil. Půjdu honem za ní,

chci z její ruky přijmout požehnání.

Já že jsem miloval? To jsem byl slepý.

Tohle je křišťál. Tamto byly střepey.

TYBALT Řek bych, že podle hlasu to byl Montek.

(K Pážeti) Přines mi kord.

Odejde Páže.

Co si ten drzoun troufá

k nám chodit v téhle směšné masce? Chce se

snad vysmívat našemu veselí?

Přisahám při cti všech svých příbuzných,

vetřelce zabít není žádný hřích.

CAPULET Kam tak hrr, synovče? Zachovej klid!

TYBALT Chci, strýčku, tamhletoho dohonit.

Montek je to a přišel akorát

se nám ve vlastním domě vysmívat.

CAPULET Není to mladý Romeo?

TYBALT Ten bídák Romeo!

CAPULET Uklidni se a nech ho na pokoji!

Zatím se chová, jak se chovat má.

Každý tu ve Veroně o něm ví,

že je to poctivý a slušný hoch,

a já za žádnou cenu nedovolím,

aby v mém domě přišel k úhoně.

Bud' trpělivý, nevšímej si ho,

tak zní má vůle. Když jí uposlechneš,

aspoň se nebudeš tvářit jak morous,

taková maska na ples nepatří.

TYBALT A to se patří, aby nám sem lezl?

Nesnesu ho tu.

CAPULET Ale sneseš, slyšíš?

Ty utřínose! Řek jsem, že ho sneseš!

Kdo je tu pánem domu? Já, či ty?

Že prý ho nesnese! Můj dobrý bože!

Chceš ztropit skandál mezi mými hosty?

Rozpoutat výtržnost? Tak dost už. Běž!

TYBALT Vždyť je to drzost!

CAPULET Zase začínáš?

Drzoune jeden! Drzý jsi tu ty!

Však já ti ukážu! Takhle se chovat

a odmlouvat mi! Počkej jenom, až se -

(K hostům) Přátelé, výborně!

(K Tybaltovi) Ty fracku, zmiz!

Jestli s tím nepřestaneš - (Ke sluhům) Světla! Světla!

(K Tybaltovi) Však já tě zkrotím!

(K tanečnickům) Zvesela, mí draží!

TYBALT Přestože zlost a vztek se ve mně vaří,

musím je skrývat za přátelskou tváří.

Jdu pryč. Však milý být, když pukám zlostí,

znamená příště jednat bez milosti.

Odejde.

ROMEO (K Julii) Vás dotýkat se neurvalou dlaní

je stejný hřích jak svátost znesvětit,

ale mé rty, poutníci uzardění,
spěchají polibkem tu vinu smýt.

JULIE Křivdíš své ruce, poutníčku můj milý,
vždyť poutá moji ruku oddaně,
tím dotykem se obě políbily,
jak při modlitbě jsou teď spoutané.

ROMEO Člověk se modlí nejen rukama.

JULIE Máš pravdu, k modlení jsou hlavně rty.

ROMEO Dopřej jim taky zbožnost, láska má,
ať v modlitbě jsou k sobě sepjaty.

JULIE Mé rty jsou němé, prahnou po modlení.

ROMEO Mlč, světice, a dej mi rozhřešení.

Líbá ji.

Ted' tvoje rty z mých všechny hříchy sňaly.

JULIE Do smrti je teď na rtech ponesu?

ROMEO Přeslalká výtka. Ne, to nedovolím.

Vrať mi je zpět.

Líbá ji.

JULIE Líbáš jak z partesu.

CHŮVA Slečno, volá vás vaše paní matka.

Julie odchází.

ROMEO A kdo je její máti?

CHŮVA Nevíte?

No přece paní tady toho domu.

Moudrá a vzácná dáma, mladíku.

Tu holčičku jsem já jí odkojila.

Řeknu vám, který tuhle dostane,

má vystaráno.

ROMEO (Stranou) Dcera Capuleta?

Mám vystaráno, mám! Je po mně veta.

BENVOLIO Tak pojd'te, odejdeme v nejlepším.

ROMEO Ano, mám strach, když na to pomyslím.

CAPULET Pánové, přece nechcete už jít?

Za chvíli bude malé pohoštění.

Muži v maskách se mu šeptem omlouvají.

No dobře tedy. Moc vám děkuji

za vaši návštěvu. Tak dobrou noc.

Jděte jim posvítit. A my jdeme spát.

Vždyť, na mou věru, už se připozdilo.

Tak na kutě.

Odejdou všichni kromě Julie a Chůvy.

JULIE Chůvo, pojd' sem! Kdopak je tamten pán?

CHŮVA Ten? Syn a dědic pana Tiberia.

JULIE A ten, co právě vyšel ze dveří?

CHŮVA No, to je přece mladý Petruccio.

JULIE A ten za ním, co vůbec netancoval?

CHŮVA Tak toho neznám.

JULIE Zjisti, kdo je to!

Odejde Chůva.

Je-li ženatý,

má svatba ať se v pohřeb obrátí!

Vrací se Chůva.

CHŮVA Romeo jmenuje se. A je Montek.

Jediný syn vašeho nepřítele.

JULIE Jediná moje láska musí být

jediná moje nenávist. Ten cit

dříve než narodil se, zemřít měl,

můj milovaný je můj nepřítel.

CHŮVA Copak to říkáš, děvče?

JULIE Rýmovačku,

kteřou mě naučil můj tanečník.

Za scénou hlas: "Julie!"

CHŮVA Už jdem!

Jdem taky spát, ať nejsme poslední.

Odejdou.

jednání II.

Vystoupí Chór.

CHÓR Bývalá vášeň leží na márách

a nová láska o slovo se hlásí,

ta kráska, po níž k uzoufání prah,

pozbyla vedle Julie své krásy.

On miluje ji, ona jeho zase,

oba dva v sobě našli zalíbení,

však nepřítelkyni on vyznává se,

a pro ni láska je stav ohrožení.

Tak Romeovi okolnosti brání
jít na námluvy ke své milované,
která, ač rovněž touží po setkání,
mu dveře otevřít má zakázané.

Leč láska sílu dá, čas naději,
že oba k cíli šťastně dospějí.

Odejde.

Scéna 1.

U zdi před zahradou Capuletů.

Vystoupí Romeo.

ROMEO Kam vlastně jdu, když srdce mé je tady?

Otoč se, tělo, pospěš za svou duší.

Přehoupne se přes zed'.

Vystoupí Benvolio a Mercuzio.

BENVOLIO Romeo, bratranče!

MERCUZIO Ten chytrák bude

už jistě dávno doma v posteli.

BENVOLIO Ne, běžel sem a přeskočil tu zed'.

Volej, Mercuzio.

MERCUZIO Budu ho zaříkávat.

Romeo! Blázne! Trdlo! Milenče!

Všeho nech a věnuj nám aspoň vzdech.

Jen jeden veršiček, a to mi stačí.

Zamumlej "ouha", vzlykni "láska-páska",

tu drbnu Venuši zkus chvíli vzývat,

i jejího slepého synáčka,
mordýře Amora, skrz jehož střelu
si král Kofetus zamiloval služku.

Neslyší, nehýbe se, neozve.

Staví se mrtvým. Jdu ho zaklínat.

Zaklínám tě při oku Rosaliny,
při jejím čílku a růžovém rtíku,
při jejím lýtku, koleně a stehně,
jakož i všech přilehlých partiích,
zjev se nám ve své lidské podobě.

BENVOLIO Jestli tě slyší, určitě má vztek.

MERCUZIO Proč vztek? Zaklínám jeho, ne tu jeho.

To kdybych já kouzelný proutek zved
a s ním pak na ní dělal čáry máry,
až by po jejím naléhání kles,
pak ať se zlobí. Moje čarování
je ale bezúhonné; jménem jeho paní
vyzývám jeho, ať se postaví.

BENVOLIO Pojd', schovává se zřejmě mezi stromy
a pokouší se splynout s vlhou nocí.

Pro slepou lásku nejlepší je tma.

MERCUZIO Jak by moh slepý zjistit, kde ji má?

Kdepak, ten postává tam pod dubem
a v němém žalu žmoulá v ruce žalud,
co našel v trávě, a sní o své milé.

Ó Romeo, kéž šťastná náhoda

sladkou skořápku tvému žalu dá.

Romeo, dobrou noc, jdu do postele,

na tomhle polním lůžku mě to zebe.

Půjdem?

BENVOLIO No ovšem. Jsme tu zbytečně.

Těžko se hledá ten, kdo ztratil sebe.

Odejdou Mercuzio a Benvolio.

Scéna 2.

V zahradě Capuletů.

Vystoupí Romeo za zdí zahrady.

ROMEO Kdo nebyl raněný, se jizvám směje.

Vystoupí Julie nahoře v okně.

Bože! Jaká zář plane tamhle v okně?

Julie, slunce, posel východu.

Slunce mé, vyjdi, zabij bludnou lunu,

tu bleduli, závistí zelenou,

že pozemská ty nadpozemsky záříš.

Nenech se zotročit jak jiné dívky

panenskou bohyní. To její roucho

cudnosti nosí blázni! Odhod' ho!

To je má láska. Moje vyvolená.

Škoda že o tom neví!

Mluví, i když nic neříká. Jak to?

Oči má výmluvné. Odpovím jí!

Jsem příliš troufalý. Nemluví ke mně.

Dvě nejkrásnější hvězdy na obloze

se někde schovaly a její oči

v nebeských sférách září místo nich.

Nebo si místo navždy vyměnily?

V půvabech tváře zář hvězd pohasne

jak lampa ve dne. A tam na nebi

se rozední při svitu jejích očí,

že ptáci začnou zpívat o překot.

Jak si teď bere hlavu do dlaní!

Chtěl bych být rukavičkou na té dlani

a hladit její tvář.

JULIE Ach bože.

ROMEO Mluví.

Zkus ještě něco říct, můj anděli.

Vznášíš se nade mnou jak posel z nebe,

jsi stejně čarokrásná jako on,

když osedlá si bílý obláček

a tiše pluje lidem nad hlavou,

že všichni strnou a s očima v sloup

zírají užasle na vzácný div.

JULIE Romeo, Romeo, ach, proč jsi Romeo?

Zřekni se otce, zapři svoje jméno,

a jestli nechceš, zapřu já svůj rod

a navždy budu patřit pouze tobě.

ROMEO Mám poslouchat dál, nebo promluvit?

JULIE Jenom tvé jméno je můj nepřítel.

Ty nejsi Montek. Ty jsi prostě ty.

Co je to Montek? Ruka nebo noha?

Tvá paže, tvář, anebo jiná část,

co k tobě patří? Ne? Tak znič to jméno!

Co na něm záleží? Takzvaná růže

nazvaná jinak bude vonět stejně.

A stejně Romeo by s jiným jménem

byl stejně drahocenný jako bez něj.

Tak se ho zbav, Romeo, pryč s tím jménem,

a místo něho, však tě neubude,

si vezmi mě.

ROMEO Beru tě za slovo.

Říkej mi "milý", já se nechám překřtít

a nebudu už nikdy Romeo.

JULIE Kdo jsi ty, cos tu ve tmě schovaný

vyslech mou samomluvu?

ROMEO Jak to říct,

když nechci vyslovit to jméno, které,

má milovaná, tolik nenávidím,

protože tobě zní tak nepřátelsky.

Mít ho tu napsané, roztrhám ho.

JULIE Tvůj hlas mě dosud stačil omámit

jen hrstkou slov, a už ho navždy poznám.

Nejsi snad Romeo? A nejsi Montek?

ROMEO Ani jedno, když oboje ti vadí.

JULIE Jak ses tu ocit? Řekni, proč jsi tady?

Zahradní zeď je vysoká a strmá.

Riskuješ život, kdyby tě tu našel

někdo z mých příbuzných. Sám víš, kdo jsi.

ROMEO Na křídlech lásky jsem zeď přeletěl,

i nejvyšší zeď na lásku je krátká,

láska dokáže, co si zamane,

a tvoji příbuzní mě nezastaví.

JULIE Kdyby tě tady našli, zabijí tě.

ROMEO Víc nebezpečí číhá ve tvých očích

než ve dvaceti jejich mečích. Dívej

se na mě vlídně, nic mě nezraní.

JULIE Za žádnou cenu nesmějí tě najít.

ROMEO Plášť noci mě před nimi ukryje.

Jestli mě ale nechceš, ať mě najdou,

ať radši jejich zášť mi zkrátí život,

než abych živořil dál bez tvé lásky.

JULIE A kdo ti prozradil, kde mě máš hledat?

ROMEO Srdce mě pohánělo tlukotem

a vedlo mě. Já mu jen půjčil oči.

Námořník nejsem, ale kdybys byla

daleko, kdesi za sedmero moří,

pro tebe, poklade, bych vyplul hned.

JULIE Škraboška noci zakrývá mi tvář,
že není vidět, jak se červenám
kvůli těm řečem, které's vyslechl.
Jak ráda bych se slušně upejpala,
svá slova brala zpět, však sbohem, ctnosti.
Miluješ mě? Já vím, že řekneš ano,
a já ti uvěřím. I kdybys přísahal,
můžeš mi lhát. Přísahey milenců
prý budí smích. Romeo, miláčku,
po pravdě mi to pověz: máš mě rád?
A jestli myslíš, že jsem lehká kořist,
začnu se mračit, dělat naschvály,
svádět tě odmítáním. Ne, to nechci!
Monteku milý, jsem v tom po uši,
a tak se možná chovám, jak se nemá.
Jenomže, věř mi, budu stálejší
než ty, co lstivě hrají netykavky.
Já vím, že jsem se měla držet zpátky,
ale tys vyslechl nedopatřením,
co k tobě cítím, tak mi, prosím, odpusť
to vyznání, které ti osvětlilo,
co bylo určeno jen černé noci.
ROMEO Příсахám, drahá, při nebeské luně,
jež stříbrem polévá koruny stromů -
JULIE Při luně nepřísahěj, Romeo.

Vrtkavý měsíc, den co den se mění,
tvá láska mohla by být stejně vratká.

ROMEO Tak při čem tedy?

JULIE Nepřísahěj vůbec,
a když už musíš, zaklínej se sebou,
vždyť ty jsi moje modla nejvyšší,
jen v tebe věřím.

ROMEO Kdybych někdy v srdci -

JULIE Ne, nepřísahěj! Jak tě zbožňuju,
to, co se dneska stalo, netěší mě.

Je to tak prudké, nerozumné, náhlé,
jak blesk z čistého nebe, který zmizí
dřív, než si řekneš: "Vida, blýská se."

Dobrou noc, milý, snad to poupě lásky
dozraje časem v krásný květ, až příště
se potkáme. Dobrou noc, nejdražší.

Snad spánek nám vnese mír do duší.

ROMEO Julie, ty mě jen tak opustíš?

JULIE A co bys ještě ode mě dnes čekal?

ROMEO Vyznání, že mě taky miluješ.

JULIE To jsem ti dala, než sis o ně řekl,
i když bych teď ho měla ráda zpátky.

ROMEO Chceš ho vzít zpátky? Pročpak, miláčku?

JULIE Jen abych ti ho mohla zase vrátit.

A přitom přeju si, čeho mám spoustu.

Je ve mně lásky jako vody v moři,
a stejně hluboké. Čím víc jí dám,
tím víc jí zbývá, však je nekonečná.

Volá Chůva (za scénou).

Někdo sem jde. Romeo, na shledanou. -

Už běžím, chůvo! - Milý Monteku,
jenom mě nezrad'. Počkej, ještě přijdu.

Odejde.

ROMEO Ach, noci, noci, požehnaná noci,
snad nebude to všechno pouze sen,
až příliš krásný, než aby byl pravdou.

Julie se vrací.

JULIE Tři slova, Romeo, a musím jít.

Jestli máš se mnou vážné úmysly
a chceš mě za ženu, pak mi dej zprávu
po tom, koho ti pošlu, kdy a kde
se bude konat sňatek. Vše, co mám,
ti k nohám položím a půjdu s tebou,
můj manželi a pane, na kraj světa.

CHŮVA (Za scénou) Slečno!

JULIE Už jdu!

(K Romeovi) Však jestli mě jen klameš,
snažně tě prosím -

CHŮVA (Za scénou) Slečinko!

JULIE Už běžím!

- s tím žertem přestaň a mě zanech žalu.

Zítřka za tebou pošlu.

ROMEO Spáso moje -

JULIE Dobrou noc nastokrát.

Odejde.

ROMEO Stokrát je zlá, když nutí tě jít spát.

Za milou jak žák ze školy jdeš lehce,

od ní jak do školy se ti jít nechce.

Julie se objeví znovu nahoře.

JULIE Romeo! Uú! Jako sokolíka

bych si tě chtěla umět přivolat.

Teď ale musím šeptat, hlídají mě.

Jinak bych překřičela ozvěnu

a ochraptěle opakovala

dokola Romeo, Romeo, Romeo.

ROMEO Má duše na mě volala mým jménem!

Jak nejněžnější hudba nocí zní

stříbřitě křehká slůvka milenců.

JULIE Romeo!

ROMEO Miláčku?

JULIE V kolik mám zítra

za tebou poslat?

ROMEO Nejpozději v devět.

JULIE Platí. Bude to pro mě celá věčnost.

Nevzpomínám si, co jsem ti to chtěla.

ROMEO Nech mě tu stát, dokud si nevzpomeneš.

JULIE Radši si nevzpomenu, abys zůstal
a připomínal mi, jak tě mám ráda.

ROMEO To budu ti rád připomínat pořád,
až zapomenu na vše kromě tebe.

JULIE Je skoro ráno, měl bys odejít,
nebo jen poodejít jako ptáček,
kterého škodolibec pouští z dlaní
na dva tři krůčky, s pouty na nohou,
a hned ho jemnou nitkou strhne zpět
v žárlivé bázni, aby neutekl.

ROMEO Chci být tvým ptáčkem!

JULIE Kéž bys, drahý, byl,
však mohla bych tě láskou umačkat.

Loučení je tak sladká chvíle stesku,
že dobrou noc ti přát chci do rozbřesku.

ROMEO Ať mír tě provází. Měj hezké sny.

Odejde Julie.

Ty sny se budou mít, že s tebou spí.

Ted' musím hned za otcem Lorenzem,
své štěstí šťastně dovést do konce.

Odejde.

Scéna 3.

Cela otce Lorenza.

Vystoupí otec Lorenzo s košíkem.

LORENZO Jitro se usmívá a noc už zbledla,
východní mraky vrásní pruhy světla
a tma jak opilec s flekatou tváří
jde zahanbeně z cesty jasné záři.
Než slunce otevře své oko vroucí
a rosu osuší po nárcích noci,
chci nasbírat si plný košík býlí
léčivé moci i hrozivé síly.
Protože země, matka přírody,
z toho, co pozře, nové porodí,
a její tolik různé děti stejně
živí se mlékem z prsou matky země.
V té různosti se skrývá řada ctností,
v tom množství nejsou žádné zbytečnosti.
Co blahodárné síly v sobě má
květ nebo kámen, když je člověk zná.
Na zemi totiž není nic tak zlé,
co dobrem nemůže být pro druhé,
a rovněž nic tak dobré tady není,
co nemohlo by ve špatné se změnit.
Řád v neřád mohou zvrátit okolnosti
a nectnost někdy dopomůže k ctnosti.
Vystoupí Romeo.
Ten drobný kvíteček má sílu dvojí,
jednu, co zabíjí, druhou, co hojí. Stačí si přivonět, a je

ti dobře,

kdo kousek okusí, vzápětí zemře.

I člověk jako květ dva vládce hostí,
první zve k lásce, druhý ke krutosti,
a ten, v němž horší stránka převládne,
usychat začne a pak uvadne.

ROMEO Dobrého rána, otče.

LORENZO Pozdrav Pánbůh.

Kdo mě to zdraví takhle časně k ránu?

Ach, synku, copak se ti honí v hlavě,
žes postel opustil tak nedočkavě?

Starcům je souzeno i v noci bdít,
těm starosti a strasti kradou klid,
však mladík, kterého nic netrápí,
ten ulehne a rázem sladce spí.

A tak bych řekl, že se něco stalo,
když's toho naspal na dnešek tak málo.

Anebo - teď jsem na to asi káp -
naš Romeo dnes vůbec nešel spát!

ROMEO Nespal jsem, otče, ale ne svou vinou.

LORENZO Bože chraň! Snad jsi nespal s Rosalinou!

ROMEO S Rosalinou? Tu jsem snad kdysi chtěl,
dávno jsem ale na ni zapomněl.

LORENZO To schvaluju ti. Kde jsi tedy byl?

ROMEO Řek bych to hned, kdybyste dovolil.

Nepozván šel jsem na ples k nepříteli

a náhle kdosi do srdce mě střelil -

já ránu vrátil. Otče, leda vy

a boží pomoc nás dva uzdraví.

Svou prosbu vznáším jménem obou dvou,

s láskou jsem ranil, a ne se zlobou.

LORENZO Jasněji, synu, řekni, oč ti běží,

kdo mluví z cesty, domluví se stěží.

ROMEO Tak jasně říkám vám, že miluji

Capuletovu dceru Julii,

a ona mě má taky velmi ráda,

což všechno dohromady od vás žádá

dát nás dva dohromady svatým sňatkem.

Jak se to stalo a s celým tím zmatkem

seznámím vás až cestou. Slibte jen,

že oddáte nás ještě dnešní den.

LORENZO Svatý Františku, to je ale změna!

Tvá Rosalina už je zavržena?

A jaks ji zbožňoval! Ne vroucně v srdci,

dnes podle oka milujete, chlapci.

Proto jsi proudem ronil slané slzy,

abys ji pustil k vodě takhle brzy?

Nebo jsi chtěl tou vodou nasolit

a nakonzervovat vyčpělý cit?

Ještě jsou na nebi mraky tvých vzdechů,

tvé úpění mi dosud hučí v uchu

a na tváři sis umýt nestačil

vymleté strouhy, kudy pláč se lil.

Tělo i duši dal bys Rosalině,

a teď jsi bez sebe zas kvůli jiné?

Jak praví mudrc: "Slabí muži jsou

pro ženu zkázou, a ne oporou."

ROMEO Vždyť Rosalinu jste mi vymlouval.

LORENZO Protože's bláznil, a ne miloval.

ROMEO Řek jste, ať pohřbím lásku k ní.

LORENZO A ty jsi

tu starou pohřbil, novou pořídil si.

ROMEO Tuhle mi, otče, nehaňte, vždyť v ní

má láska našla cíl i souznění.

Ta první nechtěla mě.

LORENZO Moudrá dáma,

poznala, jak se mlátí prázdná sláma.

Dobrá, ty třeštidlo, pojd'. Možná přeci

to může pomoci aspoň v jedné věci.

Ta stará zášť by díky tomu svazku

snad mohla skončit a změnit se v lásku.

ROMEO Pospěšte si! Ať je to ještě dnes!

LORENZO Zvolna! Kdo spěchá, často klopýtne.

Odejdou.

Scéna 4.

Na ulici.

Vystoupí Mercuzio a Benvolio.

MERCUZIO Kde kruci může ten Romeo vězet?

Došel v noci domů?

BENVOLIO Ne, doma nespal. Jejich sluha to říkal.

MERCUZIO Že by mu ta krutě nedobytná

bledule zvaná Rosalina

vězela v hlavě tak, až z toho zcvoknul?

BENVOLIO Tybalt, synovec Capuleta, poslal

prý Romeovi tajně jistý dopis.

MERCUZIO Určitě vyzvání na souboj.

BENVOLIO Myslíš si, že mu odpoví?

MERCUZIO Co by ne? Psát si troufá!

BENVOLIO Ale troufne si taky na Tybalta? A dá mu co proto
za tu vyzývavost?

MERCUZIO Chudáček Romeo, vždyť už je vlastně po něm -
byl proboden černým okem té bledé ochechule, 15 ucho má natrhlé
milostnou písní, srdce nabourané
tupým šípem slepého Amora. S takovou troskou
se má bít Tybalt?

BENVOLIO Prosím tě! Kdo je Tybalt?

MERCUZIO Kotě, které si hraje na kocoura. Nebezpečný sekáč
a kavalír. Šermuje jako z not, ve správné výšce, v patřičném
rytmu a skvělé dynamice. Á - dva - tři: a máš ji v břiše. Ten by
mohl kordem přišívat knoflíky. Do soubojů je celý žhavý. Bije se

dobře, bije se rád, a zabíjí ještě radši. To skvostné držení,
ten dokonalý postoj, to parádní tušé!

BENVOLIO Tu co?

MERCUZIO Nesnáším tyhle módní panáky, co se nakrucujou
po jiných a neumějí promluvit, jak jim zobák narost.

"Ale, dušinko, ten famózní rapír, ten formát chlap,
ta fatálně frigidní flundra!" Není to k uzoufání, vidět, jak se
nám tu množí ta cizácká havěť, ti módemajstři,
ti pardonnez-moi, co si tak zasedli na nové móresy,
že nejsou s to dřepnout si na obyčejnou sesli, aby je nebolel
zadek. Ó la lá!

Vystoupí Romeo.

BENVOLIO Romeo přišel. Romeo je tady.

MERCUZIO Pouze tělem. Ducha vypustil u své drahé a teď je jako
kapr na suchu. Sušená tresko, ponoř se do víru poezie a zarýmuj
si s Petrarkou. Vždyť ta jeho Laura byla v porovnání s tou tvojí
kuchta - pravda, jemu to zas líp 40 rýmovalo -, Dídó z Kartága
cuchta, Kleopatra cikánka, Helena s Hérou coury a kuběny, a i
taková Thisbé navzdory svým modrým očím vedle té tvojí nestojí za
nic. Siňor Romeo, bonjour, abychom vás pozdravili podle vaší
zvalchované fazóny. I když vy jste vlastně Angličan.

ROMEO Dobré ráno, pánové. Co to povídáš? Jak to že jsem
Angličan?

MERCUZIO Žes nám včera tak po anglicku zmizel.

ROMEO Omlouvám se, Mercuzio. Ale stalo se mi něco úžasného a

v takovém případě člověk zapomene na slušnost.

MERCUZIO Zapomene na slušnost! Přiznej se, chlapče.

Cos dělal neslušného?

ROMEO Chtěl jsem říct na zdvořilost.

MERCUZIO Zdvořilostmi to začíná, neslušnostmi končí.

ROMEO To byl slušný postřeh, ale neslušná narážka.

MERCUZIO Tys ji postřeh?

ROMEO Ovšem.

MERCUZIO Výborně!

ROMEO Ze slušnosti, protože jinak mi nestojí za řeč.

MERCUZIO Tos mě ťal, ale jestli ti stojí jenom ze slušnosti a jinak nestojí za řeč, pak stůj co stůj daleko nedojdeš, ale aspoň nenarazíš.

ROMEO Narazím. Až ti jednu vrazím a srazím ti hřebínek.

MERCUZIO Benvolio, pomoc! Romeo mě duchaplnostmi uklová.

ROMEO Sám sis nadrobil, tak zavři zobák.

MERCUZIO Ty ses nějak rozkohoutil. Nebyl jsi za nějakou slepičkou, že si tak vyskakuješ? Na mě si ale nevyskakuj a padej do kurníku i s tou svou drůbeží, než ti pochroumám brka!

ROMEO Jen žádnou zbrklost, aby sis sám nepochroumal brk.

Nejspíš na nějaké husičce, jak tě znám.

MERCUZIO My dva jsme spolu husy nepásli. Nač ta kousavost?

ROMEO Copak to není krása, taková husička k nakousnutí?

MERCUZIO No tohle! Takové šťavnaté řeči!

ROMEO Ta prsíčka a stehýnka, až se sliny sbíhají.

MERCUZIO Koukám, mládenče, že máš dneska opravdu obzvlášť pikantní chutě.

ROMEO To víš, někdo má chutě, jiný se zmůže jenom na nechutnosti.

MERCUZIO To je jiná řeč, Romeo, než ta tvoje milostná hatmatilka.

Konečně se s tebou dá mluvit. Zase jsi starý Romeo, co se ducha a přirozenosti týká. Neboť, chlapče, láska je jako bezduchý šílenec, jenž se svou zbytnělou přirozeností běhá sem a tam a hledá skulinku, otvor či díru -

BENVOLIO Dost už, dost!

MERCUZIO Chceš mě přerušit v nejlepším?

BENVOLIO Dostal ses k jádru věci a dál bys to jenom protahoval.

MERCUZIO Kdepak, zůstal jsem pouze na povrchu toho problému. Víc do hloubky jsem se pouštět nechtěl, abych nezabřed.

Vystoupí Chůva a sluha Petr.

ROMEO Plachetnice na obzoru, a v plné parádě.

MERCUZIO A za ní škuner.

CHŮVA Petře!

PETR Co zas?

CHŮVA Vějíř, Petře!

MERCUZIO Jen jí ho dej, Petře. Bude hezčí, až ji nebude vidět.

CHŮVA Dobré ráno, pánové.

MERCUZIO Dobré odpoledne, krasavice.

CHŮVA Už bylo poledne?

MERCUZIO Zajisté, paní. Ta nestydatá rafika už přefikla ciferník vejpůl.

CHŮVA Ale no tak! Co vy jste za kujóna?

ROMEO Vážená paní, to je člověk, kterého Stvořitel nestvořil k obrazu svému, ale zpotvořil pod obraz.

CHŮVA Moc trefně jste to řek. "Nestvořil, ale zpotvořil."

Pánové, může mi někdo z vás prozradit, kde bych našla mladého pana Romea?

ROMEO Prozradit vám to můžu, ale než vy ho najdete, mladý pan Romeo už zdaleka nebude tak mladý. Já jsem nejmladší toho jména, když už na lepší nezbylo.

CHŮVA To je hezké.

MERCUZIO Čím hezčí, tím horší, moudrá dámo. Svatá pravda. Svatá pravda.

CHŮVA (K Romeovi) Jestli jste to vy, mám pro vás jistou důvěrnost, pane.

BENVOLIO Pozor, pozor, aby z toho nebyly důvěrnosti.

MERCUZIO Smilstvo! Smilstvo! Smilstvo! Čuchy, čuchy! Haf!

ROMEO Co větříš, pse?

MERCUZIO Nic než kost. Která už je tak stará a plesnivá, že nestojí ani za psí štěk.

Odchází a zpívá.

Pes našel kost,

hned zvedl chvost

a pyšně si ho nes,

však že tu kost

žrala plesnivost,

chut' přešla a chvost kles.

Romeo, dneska obědváme u vás, tak doufám,

že přijdeš domů.

ROMEO Jdu hned za vámi.

MERCUZIO Sbohem, starobylá dámo, sbohem.

(Zpívá) Dáma! Dámy! Nedá mi!

Odejdou Mercuzio a Benvolio.

CHŮVA Prosím vás, pane, co to bylo za klacka nevyčválanýho, tohleto.

ROMEO Tenhle pán, chůvo, se moc rád poslouchá, a když začne žvanit, za minutu toho namele víc než jiní za měsíc.

CHŮVA Se mnou ať si nezačíná. Já bych mu ukázala, zač je toho loket, i kdyby jich bylo dvacet takových -

a stejných pořezů. Sjela bych je raz dva, a když ne, najdu si

zastání jinde. Hulvát jeden. Jsem snad

nějaká jeho hej nebo počkej, aby si na mě

takhle dovoloval? (K Petrovi) A ty tady stojíš a koukáš,

jak si na mě kdejaký halama vyskakuje.

PETR Nevším jsem si, že by si na vás někdo vyskočil.

To bych hned tasil a šel do toho hlava nehlava,

protože já vím, co se sluší, když je pranice

na dohled a právo na mý straně.

CHŮVA Můj ty bože, ještě se celá třesu, jak mě rozčilil.

Pacholek jeden zatracenej.

(K Romeovi) Na slovíčko, mladý pane. Jak vám povídám, naše

slečinka mě za váma posílá, ale co 150 mám vyřídit, to vám
nepovím, jen to vám řeknu,

že jestli ji chcete vyvíst aprílem, jak se říká, byla by

to od vás moc a moc ošklivá věc, poněvadž, jářku, slečinka je

ještě mladinká, a vůbec, klamat takové mladé slečny je ohavnost,
a ji zvlášť.

ROMEO Drahá chůvo, vyřid' své paní můj nejvroucnější pozdrav. Ber
v potaz mou čest, jestli -

CHŮVA Vy jste zlatý člověk, to se pozná. Já to slečně vyřídím.

Můj bože, ta bude mít radost.

ROMEO A co jí vyřídíš, chůvo? Vždyť ty mě ale vůbec
neposloucháš.

CHŮVA Řeknu jí, že může brát v potaz vaši čest, což je, jak já
to vidím, tuze šaramantní odpověď.

ROMEO Popros ji,

ať vymyslí, jak dneska odpoledne

přijít do cely otce Lorenza,

kde stane se mou ženou. Tumaš od cesty.

CHŮVA Ach, kdepak, pane, v žádném případě.

ROMEO Jen si to vezmi. (Dá Chůvě peníze)

CHŮVA Říkal jste dneska? Určitě tam přijde.

ROMEO Ty zatím počkej u zdi za klášterem.

Do hodiny tam pošlu sluhu, který

ti přinese z lan upletený žebřík.

Ten vynese mě tajně téhle noci

na samý vrchol štěstí. Na shledanou.

A nezdáť nás. Štědře tě odměním.

Své paní vyříd', že ji vroucně zdravím.

CHŮVA Pámbu vám požehnej. Helejte, pane -

ROMEO Co ještě, drahá chůvo?

CHŮVA Umí váš sluha mlčet? To se ví:

jen kdo nic neví, ten nic nepoví.

ROMEO Je spolehlivý jako moje dýka.

CHŮVA Já jen, pane, že slečinka je andílek. Ach bože.

Co ta se nažvatlala, když byla ještě škvrně. Víte, že

tady ve městě je jistý pan hrabě Paris, co by oblíz 185 všecky

prsty, kdyby ji dostal? Ale ona? Radši by viděla ropuchu, jak vám

to říkám, ropuchu než jeho. Občas

ji škádlívám, že je pan hrabě větší fešák, než ráčíte být vy, ale

to ona vám hned zbledne, že by se v ní krve nedořezal. Helejte,

nezačíná "rozmarýna"

a "Romeo" na stejné písmeno?

ROMEO Jistě, chůvo, začíná na "er".

CHŮVA Brr! To je jako pro psa. Děláte si legraci? "Er" je spíš -

Ne, určitě to začíná hezčím písmenem, když na vás a na tu

rozmarýnu složila už tolik hezkých

veršovánek, že by vám srdíčko zaplesalo.

ROMEO Vyříd' jí můj nejvroucnější pozdrav.

CHŮVA A třeba tisíc, pane. Petře!

PETR Co zas?

CHŮVA (Dá Petrovi vějíř) Jdem domů. Pojd' a neloudej se!

Odejdou, jedněmi dveřmi Petr a Chůva, druhými Romeo.

Scéna 5.

V zahradě Capuletů.

Vystoupí Julie.

JULIE Už v devět chůva odešla a řekla,

že za půl hodinky se vrátí. Že by

ho nenašla? Ba ne. Ta se spíš loudá.

Mít za poslíčka lásky myšlenky,

které jsou rychlejší než požár slunce,

vyhánějící šero z údolí!

Však proto Venuše, bohyně lásky,

zapřahá do kočáru hrdličky.

Proto má Amor křídla. Slunce už

je na nejvyšším bodě dnešní pouti,

a ona nikde. Tři hodiny čekám.

Mít trochu citu, kapku mladé krve,

pak poletovala by jako míč,

ode mě pink! s poselstvím k mojí lásce,

a zase zpět.

Však staří často tropí naschvály,

jsou neduživí, bledí, pomalí.

Vystoupí Chůva a Petr.

Už jde, můj bože! Chůvo, co se děje?

Našla jsi ho? Pošli pryč toho chlapa.

CHŮVA Jdi, Petře, čekej u vrat.

Odejde Petr.

JULIE Má zlatá chůvo. Bože, ty se mračíš!

I smutné zprávy lze říct vesele,

a jestli budou dobré, proč chceš kalit

to čiré štěstí zachmuřenou tváří?

CHŮVA Jsem unavená, nech mě vydechnout.

V kloubech mě píchá! Takováhle štrapác!

JULIE Vem si mé klouby a řekni, co víš.

Prosím tě, chůvičko, tak povídej.

CHŮVA Nespěchej na mě! Musí to být hned?

Vždyť ještě sotva dechu popadám.

JULIE Jak to že popadáš, když ho máš dost,

abys mi řekla, že ho popadáš?

Bylo by rychlejší tu zprávu říct

než vysvětlovat, proč ji neříkáš.

Pověz, je dobrá, nebo špatná? Mluv!

To ostatní si nech až na potom.

Netrap mě, chůvo: dobrá, nebo špatná?

CHŮVA Kams dala oči, děvenko, že sis vybrala zrovna tohohle?

Romea! Bože můj! I když obličejíček

má on náramnej, zato nohy - jaksepatří,

ale pokud jde o ruce, svaly a vůbec figuru, škoda mluvit - v tom se mu žádný nevyrovná.

Moc velký kavalír to teda není, ale namouvěru milounký je jako beránek. Máš, děvče, co jsi chtěla. Už byl oběd?

JULIE Ne, nebyl. Chůvo, tohle všechno vím.

Pověz mi, říkal něco o svatbě?

CHŮVA Bože, ta hlava! Bolí jako střep.

Jako by se mi chtěla rozskočit.

A kříž mě bere. V kyčlích mě to dloubá.

Ty nemáš srdce, že mě takhle honíš.

Přísahám, že to bude moje smrt.

JULIE Mrzí mě, věř mi, jestli je ti špatně.

Chůvičko zlatá, co ti řek můj milý?

CHŮVA Tvůj milý, anžto je to člověk zdvořilý a čestný a laskavý a fešák a vůbec samá ctnost, řek -

Kde je tvá matka?

JULIE Kde je má matka? Kde by byla? Uvnitř.

Prosím tě, chůvo, co to zase plácáš?

"Tvůj milý je samá ctnost a řek,

kde je tvá matka."

CHŮVA No a co má být?

Panenko skákává. Snad nehoří!

A to mám za všecku svou námahu?

Příště si můžeš dělat posla sama.

JULIE Netrap mě už! Co řekl Romeo?

CHŮVA Máš dovolíno jít dnes ke zpovědi?

JULIE Ano.

CHŮVA Tak rychle pospěš k otci Lorenzovi.

Tvůj milý už je tuze nedočkavý

udělat z tebe ženu. Celá zrudla!

Ještě se, holka, snadno červenáš.

Tak honem do kostela, a já zatím

přinesu žebřík, po kterém tvůj muž

se v noci vkrađe ukradnout ti věnec.

Jak já se pachtím pro tvé potěšení,

však ty se nahekáš dost po setmění.

Jdem, já na oběd - a ty za tím svým.

JULIE Sbohem, chůvičko, letím za štěstím.

Odejdou (každá jinam).

Scéna 6.

Cela otce Lorenza

Vystoupí otec Lorenzo a Romeo.

LORENZO Kéž nebe hledí vlídně na ten skutek

a neoplatí nám ho brzy žalem.

ROMEO Amen. Však žádný žal už nesvede

převážit radost, kterou dává mi

jediná minutka, při níž ji vidím.

Posvátným svazkem sepněte nám ruce,

pak ať si přijde nenasytná smrt.

Kéž se jen stane mou, nic víc už nechci!

LORENZO Tak prudké vášně hrozí ztroskotáním,
v největším vzletu zprudka končívají,
jako když střelný prach a oheň vzplanou
v ničivém polibku. Čím sladší med,
tím rychleji svou chutí kazí chuť,
a proto žij a miluj rozumně,
kdo příliš pospíchá, nic nestihne.

Vystoupí Julie.

Slečna už jde. Tak zlehka našlapuje,
že neobrousí nohou tvrdou zemi.

Zamilovaný může osedlat si
hebounké pápěří babího léta
a nepadne, tak povznáší ho marnost.

JULIE Důstojný otče, přeji dobrý večer.

LORENZO Romeo popřeje ti za nás za oba.

Romeo ji políbí.

JULIE Pak já si přeji vrátit mu to přání.

Políbí ho.

ROMEO Julie, máš-li radost jako já,
a umíš-li to lépe vyjádřit,
pak napoj vzduch svým přelahodným hlasem
a tvoje slova jako fanfára
ať ohlásí to neskonalé štěstí,
které nás, milovaná, spolu čeká.

JULIE To, co je bohatší, než se dá popsat,

netřeba ještě přikrašlovat slovy.

Jen chudák změří svoje bohatství.

Suma mé lásky je tak nekonečná,

že bych se nikdy nedopočítala.

LORENZO Tak dost už! Pojd'te! Ať to skončíme.

Vás nechat o samotě radno není, dokud vám nebe nedá

povolení.

Odejdou.

Jednání III.

Scéna 1.

Na náměstí.

Vystoupí Mercuzio, jeho Páže, Benvolio a sloužící.

BENVOLIO Prosím tě, Mercuzio, pojd'me pryč.

Je horko, Capuleti se tu rojí,

padnem jim do rány a bude zle.

V tom vedru se člověku vaří krev.

MERCUZIO Ty mi připadáš jako ten chlápek, co přijde do krčmy,

mrskne kord na stůl a povídá: "Teď jseš mi,

kamaráde, zbytečnej!" a po druhé sklence tím kordem

nekamarádsky a naprosto zbytečně probodne krčmáře.

BENVOLIO Takový že ti připadám?

MERCUZIO Jen se nedělej. Vaří se to v tobě jako v každém

horkokrevném Italovi, kterého ledva popíchneš,

hned se naštve, a ledva se naštve, hned chce

někoho propíchnout.

BENVOLIO To mluvíš o mně?

MERCUZIO Jo. Kdyby byli dva takoví, jako jsi ty, brzy nezbude ani jeden, poněvadž se navzájem pobijou. Známe tě, chlapče. Ty by ses klidně porval s každým jenom proto, že má na bradě o vous míň nebo víc. Někdo chudák zašilhá, a už mu ji natáhneš, že se po tobě, zmetek, křivě podíval. Jiného by to nenapadlo. Ale jak je

vajíčko plné žloutku, ty jsi zas plný žluče a bil by ses hlava nehlava, i když je ta tvá prožluklá kotrba ze samého bití na hniličku. S jedním ses poštěkal, že si odkašlal na ulici a vzbudil tvého psa, co se hřál na slunci. Nestříhl jsi tuhle facku tomu krejčímu, že ti nestříhl fazónu podle sezóny? A jak ses obul do ševce, že ti dal do nových bot staré tkaničky, a tudíž si z tebe utahuje. Ty mě chceš uklidňovat?

BENVOLIO Kdybych já byl tak žhavý do pranic jako ty, vsadím se, že na tomhle světě přežiju nanejvýš hodinu a čtvrt.

MERCUZIO Nanejvýš? Nic nevíš! Víš?

Vystoupí Tybalt, Petruccio a další.

BENVOLIO Á, na mou věru, jdou sem Capuleti.

MERCUZIO Á, na mou mařenu, no a co?

TYBALT (K Petrucciovi a ostatním)

Držte se při mně, promluví si s nimi. -

Pánové, dobrý večer, na slovíčko.

MERCUZIO Pro nás dva je jedno slovíčko málo. Přidejte něco

- slovíčko a ránu.

TYBALT Pokud mi, pane, zavadíte příčinu,
nebudu se zdráhat.

MERCUZIO Nezdráhejte se, pane, zavdat si i bez příčiny.

TYBALT Mercuzio, vy často doprovázíte Romea, že?

MERCUZIO Doprovázím? A na co? Na basu? Chcete z nás dělat
šumaře? Abychom vám nezahráli bandurskou.

(Poklepává si na kord) Tímhletím šmytcem! To byste se natancoval!

Taková drzost! Doprovázím!

BENVOLIO Pánové, jsme tu na veřejném místě.

Bud' to si jděte někam do ústraní

vyříkat všechny nesrovnalosti,

nebo se rozejděte. Jste všem na očích.

MERCUZIO Když mají oči, ať se koukají.

Pro jejich krásné oči se mám klidit?

Vystoupí Romeo.

TYBALT Od vás nic nechci. Tamhleten mi patří.

MERCUZIO Ať visím, jestli nosí vaši livrej.

Však když ho jaksepatří vyzvete,

nandá vám, co vám patří, pane Kocour.

TYBALT Nejlaskavější, co ti můžu říct,

je tohle, Romeo. Jsi sprostý lump.

ROMEO Mám důvod, Tybalte, tě milovat,

a proto ponechávám bez trestu

tvou urážku. Já nejsem lump. Bud' sbohem.

Vůbec mě neznáš. Radši odejdu.

TYBALT Chlapečku, tímhle neodčiniš svou urážku vůči mně. Ted' tas a garde!

ROMEO Mýlíš se, nikdy jsem ti neublížil.

Já tě mám raději, než můžeš tušit, dokud se nedozvíš, proč tě mám rád.

A proto, Capulete, jehož jména si vážím jako svého, uklidni se.

MERCUZIO (Tasí) Tak zbaběle se před ním ponižovat!

Alla stoccata, to ti neprojde.

Tybalte, kocourku, vytáhni drápek.

TYBALT Co ty ode mě zase chceš?

MERCUZIO Jeden z tvých devíti životů, macku, abych z tebe konečně vypráskal tu kočičinu. A jestli to nepomůže, přijdu si pro dalších osm a vymlátím je z tebe.

Popadni kord za uši a ven s ním z futrálu. Tak dělej, dělej, pospěš si, než vytahám za uši já tebe.

TYBALT (Tasí) Jsem připraven.

ROMEO Prosím tě, Mercuzio, nechte toho.

MERCUZIO (K Tybaltovi) Ukažte, pane, svoje passato.

Šermují.

ROMEO (Tasí) Tas, Benvolio, rozrazíme je.

Pánové, nechte toho! Prosím vás!

Tybalte, Mercuzio! Vévoda

výslovně zakázal tyhle ty rvačky.

Tybalte! Mercuzio!

Romeo skočí mezi ně a srazí jim kordy,

Tybalt Romeovi pod rukou zraní Mercuzia.

Odejdou Tybalt, Petruccio a jejich společníci.

MERCUZIO Dostal jsem ji.

Mor na ty vaše rody! Už je po mně.

A on si klidně utek.

BENVOLIO Ty jsi raněn?

MERCUZIO Je to jen škrábnutí, mně ale stačí.

Kde je můj sluha? Mazej pro felčara!

Odejde Páže.

ROMEO Jen odvahu. Ta rána není velká.

MERCUZIO Hluboká jak studna není, ani široká jak dveře do kostela, ale poslouží mi docela dobře.

Až za mnou zítra přijdeš, budu zatraceně chladný společník. Na tomhle světě už mám dohráno. Mor na ty vaše rody! Ten pes, ta krysa kočkovitá, takhle hluboko zatnout drápek. Pazneht! Bídák! Lump, co šermuje podle násobilky. Proč jsi kruci mezi nás lez? Dostal jsem ji pod tvojí rukou.

ROMEO Myslel jsem to dobře.

MERCUZIO Benvolio, pomoz mi někam dovnitř, nebo tu zhebnu. Mor na vaše rody!

Žrádlo pro červy ze mne udělaly!

Tohle je konec! Mor na vaše rody!

Odejdou všichni až na Romea.

ROMEO Mercuzio, vévodův příbuzný
a můj nejlepší přítel, na smrt zraněn
mou vinou, že chtěl ztrestat Tybalt,
který mě urazil - Tybalt, který
je sotva hodinu mým bratrem. Julie,
tvá láska ze mne dělá slabocha
a v jejím žáru změkla ocel cti.

Vrací se Benvolio.

BENVOLIO Romeo, Romeo, Mercuzio je mrtev.

Ta vzletná duše příliš pospíchala
dát zemi sbohem a už stoupá k nebi.

ROMEO Ten černý dnešek další hrůzy věští
a přivede nás všechny do neštěstí.

Vrací se Tybalt.

BENVOLIO Tybalt se vrací a je pořád v ráži.

ROMEO Vítězný, živý, už mu nepřekáží
zabitý Mercuzio. Sbohem, smířlivosti,
teď ze mě bude mluvit zuřivost.

Tybalte, vem si zpátky toho lumpa,
vracím ti ho! Mercuziova duše
se vznáší kousek nad námi a čeká
na tebe, že ji doprovodíš. Buď
ty, nebo já, či oba půjdem za ním.

TYBALT Býval tvůj kumpán tady, proč bys nešel

za ním i tam!

ROMEO To by ses musel snažit.

Šermují. Tybalt padne a zemře.

BENVOLIO Romeo, uteč! Honem, ať jsi pryč!

Táhnou sem lidé. Tybalta jsi zabil.

Nestůj a nekoukej! Jestli tě chytanou,

vévoda tě dá popravít. Jdi pryč!

ROMEO Jsem pro smích osudu.

BENVOLIO Proč ještě nejdeš?

Odejde Romeo.

Vystoupí Strážný a měšťané.

STRÁŽNÝ Kam zmizel ten, co zabil Mercuzia?

Tybalt, ten vrah, kdepak se schovává?

BENVOLIO Zde leží Tybalt!

STRÁŽNÝ (K Tybaltovi) Vstaňte, pane! Jménem

vévody zatýkám vás. Vaši zbraň.

Vystoupí Vévoda, Montek, Capulet, jejich manželky

a další.

VÉVODA Kde jsou ti lotři, co spor začali?

BENVOLIO Já vám snad můžu popsat, Výsosti,

jak přihodilo se to neštěstí.

Ten, co tu leží, oběť Romea,

je vrahem vašeho Mercuzia.

CAPULETOVÁ Synovec Tybalt. Mého bratra syn!

Vévodo, muži, za ten strašný čin

chci odplatu. A proto po právu
žádám krev za krev, hlavu za hlavu.

Ach, synovče!

VÉVODA Benvolio! Kdo začal?

BENVOLIO Tybalt, jehož pak zabil Romeo.

Romeo se ho snažil uchlácholit,
zlobu mu vymlouval a zaklínal se
vašimi slovy. A to všechno mírně,
pokorně, s klidnou myslí, ale marně.

Sveřepost nechtěla se obměkčit
a Tybalt, ke vši smířlivosti hluchý,
zamířil ostří na Mercuzia,
který mu na zlost odpovídal zlostí.
S bojovým úsměškem chladivou smrt
odrážel jednou, vracel druhou rukou,
zatímco Tybalt zdatně kontroval.

Pak Romeo se na ně rozkřikl:

"Od sebe, přátelé," a než to dořek,
byl mezi nimi a svou rukou hbitě
jim srážel zbraně. Jenže vzteklý Tybalt
pod jeho paží probod zákeřně
chrabrého Mercuzia, načež utek.

Však za chvíli se opět objevil
a Romeo, nyní už pomstychtivě,
se na něj vrhl jako blesk a Tybalt,

dřív než jsem mohl zasáhnout, byl mrtev.

Romeo potom utek. Tak to bylo,

a jestli lžu, ať umře Benvolio.

CAPULETOVÁ To chcete věřit těmhle výmyslům?

Je zaujatý, patří k Montekům.

Bylo jich na něj dvacet. Přepadli ho.

Nejméně dvacet, dvacet na jednoho!

Chci spravedlnost. Za smrt Tybaltovu

ať Romeo je poslán na popravu.

VÉVODA Romeo zabil jeho, Mercuzia on.

Koho mám nyní pohnat před zákon?

MONTEK Romea ne. Byl Mercuziův druh.

Svou chybou napravil zákonný dluh

Tybalta ztrestat.

VÉVODA A já za ten čin

ho trestám okamžitým vyhnanstvím.

Na váš spor doplatil jsem nyní sám.

Má vlastní krev splatila krutou daň.

Mou ztrátu ale opláčete vy,

já budu chtít ten účet zapravit.

Nesnažte se jít na mě s přemlouváním.

Prosby a nářky pranic nezachrání.

Ať Romeo se rychle klidí z města!

Dopadnou-li ho, bude smrtí ztrestán.

To tělo pryč a vezte jednou provždy,

kdo chrání vraha, chystá další vraždy.

Odejdou a odnášejí tělo.

Scéna 2.

V domě Capuletů.

Vystoupí Julie.

JULIE Cválejte k západu, ohniví hřebci,

a odvezte svůj zlatý kočár slunce.

Kdybych tak mohla popohnat vás bičem

za černá vrata podmračené noci.

Milostná noci, stáhni oponu,

ať žádné cizí oči nevidí,

jak Romeo mi skočí do náručí.

K lásce si milující posvítí

svou vlastní krásou. Je-li láska slepá,

nejlíp jí sluší noc. Přijď, ctnostná noci,

ty paní ve smutku, přijď, nauč mě

vítězně podlehnout v tom zápase,

v němž utkává se dvojí nevinnost.

Ruměnce, jež mi hoří ve tvářích,

skryj černou plentou, dokud plachá láska

se neosmělí najít samu sebe.

Přijď, noci! Přijď, Romeo, světlo noci!

Ty, který zazáříš jak bílý sníh

na černých křídlech noci havraní.

Přijď, něžná noci milování, přijď,

a dej mi Romea. Až budu mrtvá,
vem si ho zpět a jako hvězdný prach
ho rozptyl po nebi. Nebe tak zkrásní,
že celý svět si zamiluje noc
a přestane se kořit pompě slunce.
Už koupila jsem pro svou lásku dům,
a nikdo v něm. I já jsem prodaná,
však neobývaná. Den se mi vleče
jak malé holce večer před slavností,
když prohlíží si svoje nové šaty,
které si nesmí obléct. Už jde chůva
Vystoupí Chůva s provazovým žebříkem.
a nese zprávy. Božsky výřečný
je každý, kdo jen řekne "Romeo".
Chůvo, tak co je? Co to neseš? Žebřík
od Romea?

CHŮVA Ach, ano, nesu žebřík.

JULIE Proč naříkáš? Proč lomíš rukama?

CHŮVA To neštěstí! Je mrtvý! Mrtvý! Mrtvý!

Děvenko zlatá! To je nadělení!

Ta hrůza! Zabitý je! Mrtvý! Mrtvý!

JULIE Může být Bůh tak krutý?

CHŮVA Copak Bůh!

Bůh za to nemůže. To Romeo!

Romeo! Kdo by to řek? Romeo!

JULIE Prokristapána, proč mě takhle týráš?

Taková muka patří do pekel.

Je Romeo sám vinen vlastní smrtí?

Řekni, že je, a jen to slůvko zmrazí

mi v žilách krev, jak by mě uštkl had.

Je mrtev? Není? Jestli řekneš "je",

já nechci být, to "je" mě zabije.

Je mrtev? Řekni: je, anebo není?

V těch slovech je můj hrob, či narození.

CHŮVA Viděla jsem tu ránu. Chraň mě pánbůh!

Na vlastní oči. Tady na prsou.

Hrozivý pohled, jak tam chudák ležel,

bílý jak stěna, krví zalitý,

takové krve, až to se mnou seklo.

JULIE Zastav se, srdce, už nemáš kam spěchat,

sklapněte, víčka, víko od rakve,

mé tělo, vrať se zemi, změň se v prach,

až s milým odnesou mě na márách.

CHŮVA Tybalte! Tybalte! Můj zlatý chlapče!

Takový to byl kavalír a světák!

Kdo by to řek, že pro něj budu plakat?

JULIE Proč do mě bije ta smršť ze dvou stran?

Romeo mrtev? A Tybalt je zabit?

Nejdražší bratranec a dražší muž?

Zadujte, trouby! Nastal soudný den,

vždyť vylidnil se svět, když ti dva nejsou.

CHŮVA Tybalt je mrtev, Romeo je vyhnán,
vyhoštěn, že nám zabil Tybalta.

JULIE Romeo zavínil smrt Tybalta?

CHŮVA Zabil ho. Zabil. Jak ti říkám, zabil.

JULIE Ty zmijíš srdce pod půvabnou maskou!

Našel si někdy netvor hezčí skrýš?

Líbezný lotře, bídný andílku,

vrkavý havrane, zvlčilé jehně,

jak hnusný rub má tvoje skvostná líc!

Jsi pravý opak toho, čím se zdáš.

Zlotřilý světče! Úctyhodný vrahu!

Příroda musela tě zplodit v pekle,

že obalila černou duši d'ábla

tak božsky dokonalým pouzdrém těla.

Jak může kniha plná proradnosti

mít takhle vzácnou vazbu? A proč klam

se usadil v tak skvostném paláci?

CHŮVA Kdepak, mužským se nedá věřit. Kouska cti

nemají v těle. Klamou, podvádějí.

Petře, kde jsi? Podej mi kořalku.

To věčné soužení mi krade léta.

Hanba mu, Romeovi!

JULIE Kéž ti jazyk uschne

za tahle slova! Není hanebník.

Před ním se hanba zahanbeně krčí
a stud jí nedá přijít na oči
tomu, v němž sídlí veškerá čest světa.

A já ho tak zavile ostouzela!

CHŮVA Vrah tvého bratrance! Chceš ho snad chválit?

JULIE A mám ho hanět, když je to můj manžel?

Kdo, muži, zvedne tvoje jméno z prachu,

když, tři hodiny vdaná, po něm šlapu?

Pročs mi, ty zlý, však zabil bratrance?

Zlý bratranec mi mohl zabít muže.

Tak zpátky, slzy, do svých zřítelnic.

Ty kapky kanou žalu na oltář,

když spíš by radost měla smáčet tvář.

Můj manžel žije, i když moh být zabit

Tybaltem, jenž byl zabit, aby mně

nezabil muže. Tak proč naříkám?

Protože kromě slov: "Tybalt je mrtev,"

tu padla ještě horší. Kéž bych svedla

je z mysli vypudit. Straší mě tam,

jak černé skutky straší kajícíka.

"Tybalt je mrtev, Romeo je vyhnán!"

Jediné slovo "vyhnán" zabilo by

tisíce Tybaltů. Což jeho smrt

už sama není vrchol neštěstí?

A jestli neštěstí a zkáza nikdy

nechodí samy, ale často rády
se hrnou v houfu, proč zemřel jen Tybalt?
Proč ne i otec, matka, oba dva?
I takový žal člověk unese.
Jenže když k ráně, že je Tybalt mrtev,
zaduní salva: "Romeo je vyhnán,"
to jak by otec, matka, Romeo,
Julie, Tybalt - všechno zemřelo.
"Vyhnán!" V tom slově zní smrt bez hranic,
nezměrná bolest, nevýslovné nic.
Kdepak je, chůvo, moje matka s otcem?
CHŮVA Pláčou a naříkají nad synovcem.
Nechceš jít za nimi? Já půjdu s tebou.
JULIE Slzy mu kropí do ran? Až s tím skončí,
bez konce budou plakat moje oči!
Ten žebřík nechci. Jdi, odnes ho zpátky.
Romea vyhnali, pro nás je krátký.
Po něm se měl k své ženě vyšplhat,
však smrt dnes bude s vdanou pannou spát.
Chůvo, dnes naplní se manželství,
ne muž, smrt vezme si mé panenství.
CHŮVA Běž do ložnice. Romea ti najdu,
aby tě přišel utěšit. Vím o něm.
Běžel se schovat k otci Lorenzovi.
Neboj se, budeš ho tu v noci mít.

JULIE Chůvo, ten prstýnek dej manželovi

a vzkaž mu, ať se přijde rozloučit.

Odejdou (každá jinam).

Scéna 3.

Cela otce Lorenza.

Vystoupí otec Lorenzo.

LORENZO Romeo! Kde jsi? Pojd' sem, bázlivče.

Smůla ti, nešťastníku, nadbíhá

a pohroma je tvoje věrná družka.

Vystoupí Romeo.

ROMEO Otče, tak jak rozhodl vévoda?

Jakýpak žal se ke mně vtírá, abych

mu dělal společnost?

LORENZO Opravdu smutné

tě, milý synu, čeká navštívení.

Vévoda vyřkl nad tebou svůj trest.

ROMEO Určitě mě odsoudil k trestu smrti.

LORENZO Podstatně shovívavěji tě trestá.

Ne smrtí, ale pouhým vyhnanstvím.

ROMEO Vyhnanstvím? Ne. Řekněte radši "smrtí"!

Pro mě je vyhnanství až příliš kruté.

Horší než smrt. "Vyhnanství" neříkejte!

LORENZO Jsi pouze vyhoštěný z Verony.

Svět je dost široký, tak nevěš hlavu.

ROMEO Svět končí před branami Verony.

Za nimi je jen očištec a peklo.

Jsem tudíž vyhoštěný ze světa,

a vyhoštěný ze světa je mrtvý.

Tím jediným slovíčkem "vyhoštěn"

mě stínáte jak zlatou sekerou

a vysmíváte se mi při té vraždě.

LORENZO Rouháš se, nevděčníku! To, cos proved,

se trestá smrtí, ale vévoda,

snad z náklonnosti k tobě, sklonil zákon

a černý ortel změnil ve vyhnanství.

Nechápeš, jaká je to vzácná milost?

ROMEO To není milost! To jsou muka! Nebe

je tam, kde Julie, kde každý pes,

kde každá kočka, myš, kdejaké nic

se může na ni dívat po libosti.

Romeo ale ne! I hnusné mouchy

mají víc uznání, víc vážnosti

než Romeo. Ty smějí usednout

na bílou paži božské Julie,

ze rtů jí krást svátosti polibků,

z panenských, cudných rtů, které se rdí

za hřích, že samy sebe líbají.

Romeo nesmí nic. Je vyhoštěn.

I moucha smí, co mně se upírá,

je svobodná, a já jsem vyhoštěn.

Potom že vyhoštění není smrt!
Nemáte pro mě jed anebo dýku
či jiný méně krutý nástroj smrti
než slova "vyhoštění" a "vyhnání"?

Prokletci v pekle, otče, kvílejí
těmito slovy. Copak máte srdce,
vy, zpovědník a kněz, jenž za hříchy
udílí rozhřešení, vy, můj přítel,
mě umořit tím slovem "vyhoštění"?

LORENZO Přestaň už bláznit! Pusť mě ke slovu!

ROMEO K jakému slovu? Že jsem vyhoštěn?

LORENZO Obrnit chci tě před zoufalstvím. Dát ti
nahlédnout do studnice moudrosti,
jež utěší, i když jsi vyhoštěn.

ROMEO Zas "vyhoštění"! Nechte si svoji moudrost!

Moudrost mi nevrátí mou Julii,
nezruší ortel, nepřenese město,
ničemu nepomůže. Radši mlčte!

LORENZO K bláznům je škoda mluvit, ohluchli.

ROMEO Co by ne, když vy, mudrci, jste slepí.

LORENZO Pojdme si v klidu rozebrat tvůj stav.

ROMEO Vy nejste v stavu rozebrat můj stav.

Být mladý jako já, milovat Julii,
hodinu po svatbě Tybalta zabít
a vyhoštěn být od své nejdražší,

sám byste naříkal a rval si vlasy,
svíjel se na zemi a vlastním tělem
si vyměřoval zaživa svůj hrob.

Romeo se vrhne na zem. Ozve se bušení na dveře.

LORENZO Romeo, vstaň, schovej se! Někdo klepe.

ROMEIO Proč bych se skrýval? Mě zakrývá mrak
těch nejchmurnějších vzdechů, slz a nářků.

Další bušení.

LORENZO Takový rámus. - Kdo tam? - Vstávej, chlapče!

Nebo tě tady najdou. - Ano! - Vstaň!

Další bušení.

Schovej se vedle! - Běžím! - Bůh to chtěl!

Taková hloupost! - Už jdu, už jdu, už jdu!

Další bušení.

Kdopak to buší? Co jste zač? Co chcete?

CHŮVA (Za scénou) Pusťte mě dovnitř a já vám to povím.

Jsem chůva naší Julie.

LORENZO Pojď dál.

Vystoupí Chůva.

CHŮVA Důstojný pane, snažně prosím, kde je
pán mojí paní? Kde je Romeo?

LORENZO Leží tu na zemi, slzami zpitý.

CHŮVA Tak to je na tom stejně jako ona.

Dočista stejně. Dvojnásobná bído!

Žalostný pohled. Zrovinka tak leží,

kňourá a pláče, pláče, naříká.

(K Romeovi) Vstávejte, pane! No tak! Vždyť jste chlap.

Seberte se, už kvůli Julince!

Nepatří se to, takhle vyvádět.

ROMEO (Vstává) Chůvo!

CHŮVA No jo. Jak tělo bez duše.

ROMEO To mluvíš o Julii? Co je s ní?

Jistě jsem pro ni vyvrhel a vrah,

když naši lásku, sotva vylíhlou,

jsem pošpinil a prolil její krev.

Kde je, co dělá, jak se má, co říká

má vyvolená na mé vyhoštění?

CHŮVA Nic, pane, neříká, jen pláče, pláče,

hned padne na postel, hned vyskočí,

Tybalta volá, pak zas Romea,

a bác! znovu se skácí.

ROMEO Jako by

ji k smrti zasáhlo odporné jméno

toho, který jí zabil příbuzného.

Prosím vás, otče, ukažte mi hned,

kde, v které části mého těla vězí

to hnusné jméno, ať to sídlo zla

navěky vyříznu.

Namíří proti sobě dýku, ale Chůva mu ji vezme.

LORENZO Ty blázne, zadrž!

A to jsi muž? Možná tak vypadáš!
Ale jsi ubrečený jako ženská
a vyvádíš jak vzteklý pavián!
Jsi napůl chlap a napůl baba, což je
dohromady dvojnásob divný zjev.
Při svatém Františku, ty jsi mě zklamal.
Myslel jsem, že jsi větší hrdina.
Zabil jsi Tybalta. Chceš zabít sebe?
A dalším hříchem proti Bohu zabít
i svoji ženu, která tebou žije?
Proč jednou ranou najednou chceš zničit
svou krev, své tělo i svou duši, které
v trojici nerozborné tvoří tebe?
Svůj vzhled, svou lásku i svůj rozum chceš
promarnit jako hloupý lakomec,
který své bohatství nikomu nedá
a ze všeho, co má, sám nemá nic.
Bez mužné odvahy tvůj mužný zjev
je pouhopouhá figurína z vosku.
Lásku jsi přísahal. Nebudeš lhář,
když v sobě zabiješ, co vyznáváš?
A rozum, který vzhled i lásku zdobí,
dopálen tím, jak skončili ti dva,
bude jak váček prachu, který bouchne
nešikovnému vojákovi v ruce.

Zahubí to, co původně měl bránit.
Seber se, člověče! Julie žije,
a tys chtěl kvůli ní před chvilkou zemřít.
Není to štěstí? Tybalt tě chtěl zabít.
Tys zabil Tybalta. Není to štěstí?
Hrozil ti ortel smrti, ale tys
vyvázl s vyhnanstvím. Není to štěstí?
Požehnání ti ozařuje cestu.
Štěstěna k tobě chodí na námluvy,
a ty jak zpovvykaná fíflena
se vztekáš na svůj zpropadený osud.
Takoví špatně končí. Pozor na to!
Teď podle plánu pospěš za svou ženou,
vzhůru k ní vyšplhej a utěš ji.
Jen ať jsi pryč, než zavřou na noc brány.
Odebereš se tajně do Mantovy,
kde pobudeš, než přijde vhodný čas
ohlásit svatbu, všechny uklidnit,
vyprosít milost, abys mohl pak
s tisíckrát větší radostí se vrátit,
nežli je bolest, s kterou odcházíš.
Jdi napřed, chůvo. Pozdravuj svou paní.
Ať zkusí všechny zahnat na lože,
snad pro ten žal se nebudou tak zdráhat.
Romeo přijde.

CHŮVA Bože můj, to je hlava. Já bych, otče,
vás mohla poslouchat snad celou noc.

Vyřídím, pane, Julince, že jdete.

ROMEO Ať přichystá si svoje výčitky.

Chůva odchází, ale vrátí se.

CHŮVA (Dává prstýnek) Tady ten prstýnek vám posílá.

A pospěšte si, už se připozdilo.

ROMEO Cítím se jako znovuzrozený.

Odejde Chůva.

LORENZO Dobrou noc. Jdi už. Nejdůležitější

je, abys odešel, než zavřou brány,

či v přestrojení ještě před úsvitem.

V Mantově čekej. Najdu tvého sluhu,

a ten ti čas od času přijde sdělit,

jak zdárně postupuje tvoje věc.

Podej mi ruku. Už je pozdě. Sbohem.

ROMEO Že mě teď očekává vrchol štěstí,

loučím se takhle nakvap bez bolesti.

Sbohem.

Odejdou (každý jinam).

Scéna 4.

V domě Capuletů.

Vystoupí Capulet, paní Capuletová a Paris.

CAPULET Tak nešťastně se všechno seběhlo,

že nestačil jsem promluvit si s dcerou.

Bratrance Tybalta měla moc ráda.

Já taky. Ale každý musí zemřít.

Teď už je pozdě. Dolů nepůjde.

Přiznám se, kdybyste to nebyl vy,

už před hodinou byl bych v posteli.

PARIS Na námluvy v čas smutku není čas.

Dobrou noc, paní, pozdravujte dceru.

CAPULETOVÁ Hned ráno zjistím, jak se na to tváří.

Dnešní noc tráví se svým zármutkem.

Capulet přivolá zpět Parise, který již odchází.

CAPULET Parisi! Hrabě! Zaručuju vám,

že si vás vezme. Na mě přece dá.

A nejen to, mě ve všem poslechne.

Ženo, než půjdeš spát, zastav se u ní.

O lásce zeťáčka ji hezky zprav

a řekni jí, že ve středu si vezme -

Dneska je jaký den?

PARIS Pondělí, pane.

CAPULET Pondělí? Aha. Středa je moc brzy.

Tak ve čtvrtek. Řekni, že ve čtvrtek

se provdá za hraběte Parise.

Stihneš to, chlapče? Spěch ti nevádí?

Bude to skromná svatba, jen pár přátel,

když Tybalt je tak krátce po smrti.

Ještě by řekli, že si nevážíme

vlastního příbuzného, kdybychom

to příliš slavili. Jen hrstka přátel,

to postačí. Čtvrtek ti vyhovuje?

PARIS Přál bych si, pane, aby byl už zítra.

CAPULET Dobře, tak sbohem. Nuže ve čtvrtek.

(Ke své ženě) Než půjdeš spát, zastav se u Julie,

připrav ji na to, že se bude vdávat.

Dobrou noc, hrabě.

(Ke Sluhovi) Světlo odnes ke mně!

Už je tak pozdě, že by člověk řekl,

že je spíš brzy. Přeju dobrou noc.

Odejdou, Capulet a Capuletová jedním, Paris druhým směrem.

Scéna 5.

V zahradě Capuletů.

Vystoupí nahoře Romeo a Julie (s provazovým žebříkem).

JULIE Miláčku, nechod'. Ještě není ráno.

Ten ptáček, co tě zpěvem vyplašil,

to nebyl skřivan, to byl slavíček.

Každou noc si tu venku na jabloni

tak prozpěvuje. Slavík to byl, věř mi.

ROMEO Ne, byl to skřivan, posel svítání.

Vidíš, jak závistivě východ zbledl

a krajky světla potrhaly mraky?

Noc vypálila svoje svíce. Den

už schází po špičkách z vrcholků hor.

Bud' živý odejdu, nebo tu zemřu.

JULIE To není svítání. Já vím, že není.

Spíš je to meteor či kometa,

kteřá ti svojí loučí posvítí

a ukáže ti cestu do Mantovy.

A proto zůstaň! Ještě máme čas!

ROMEO Ať si mě chytnou! Ať mě zabijí!

Mně je to jedno. Bude, jak si přeješ.

Dobře, ten šedavý svit není úsvit,

jen odlesk bledé záře měsíce,

a žádný skřivan zpěvem neudeřil

do strmé klenby nebe nad námi.

Neodejdu. Touha zůstat je větší.

Přijď, smrti, přijď, když Julii to těší.

Povídej něco, ještě není ráno.

JULIE Je ráno. Uteč! Honem! Na shledanou.

To skřivan skřehotá tak rozladně,

vrže to, skřípe, až mi to rve uši.

Prý jeho trylky duši rozveselí,

mně naopak z nich srdce usedá.

Jestli má žabí oči, jak se říká,

proč nevyměnil s ropuchou i hlas,

když jeho nelítostné kvákání

jak poplach od sebe nás odhání.

Jdi už! Světlo je čím dál jasnější.

ROMEO S tím světlem tma nám padá do duší.

Vystoupí Chůva.

CHŮVA Julie!

JULIE Chůvo?

CHŮVA Jde sem paní matka.

Dejte si pozor, už je boží den!

Odejde.

JULIE Tak vpust' ho, okno! Můj život si vem!

ROMEO Polibek ještě, teď už musím jít.

Spustí žebřík a slézá po něm dolů.

JULIE Rychle se, lásko, umíš rozloučit.

Chci vědět o každé tvé hodině,

stejně mi jako týden poplyne

každická minuta, a tak se bojím,

že než tě zase spatřím, budu stará.

ROMEO Sbohem.

Pošlu ti ihned zprávu, Julie,

jenom co najdu posla v Mantově.

JULIE Romeo, uvidím tě ještě někdy?

ROMEO Určitě ano, o těch dnešních strastech

si jednou budem s chutí vyprávět.

JULIE Kéž by! Straší mě divná předtucha,

když tě tam dole vidím. Jako bys

byl mrtvý na dně hrobky. Buďto mě

tak šálí zrak, nebo jsi na smrt bledý.

ROMEO I ty jsi pobledla, má nejsladší.

Žal upíjí nám krev. Miláčku, sbohem!

Odejde.

JULIE Štěstěno, prý jsi nestálá. Tak proč

jsi odvedla mi toho, který je

vzor stálosti? Nebo buď přelétavá,

za chvíli se ho, doufám, nabažíš

a pošleš mi ho zpět.

CAPULETOVÁ (Za scénou) Dcero, jsi vzhůru?

JULIE Co se to děje? Matka za mnou přišla?

To ještě nešla spát, nebo už vstala?

Co proboha mi může chtít?

Vystoupí paní Capuletová.

CAPULETOVÁ Copak je, Julie?

JULIE Není mi dobře, máti.

CAPULETOVÁ To pořád oplakáváš bratrance?

Pláčem ho, děvče, z hrobu nevyplavíš,

a kdyby ano, neoživne ti.

Tak dost už s tím! Pár slz je čirá láska,

potoky slz je čirý nerozum.

JULIE Odešel mi, jak nemám pro něj plakat.

CAPULETOVÁ Pláčem si nepomůžeš. Nevrátí

ho zpět.

JULIE Když nevrátí, tím spíš si, máti,

nemůžu pomoci, abych neplakala.

CAPULETOVÁ Já vím, proč tolik naříkáš. Že lump,
který ho zabil, pořád ještě žije.

JULIE Jaký lump, matko?

CAPULETOVÁ Bídák Romeo.

JULIE (Stranou) Jak bídne je mi, že tu není se mnou. -

Bůh odpusť mu, jak odpouštím mu já,

i když se kvůli němu tolik soužím.

CAPULETOVÁ Trápí tě, že ten vrah je naživu.

JULIE Moci ho sevřít svýma rukama,

hned skončilo by všechno, co mě trápí.

CAPULETOVÁ Jen neměj strach, on pomstě neujde.

Už neplač. Pošlu za ním do Mantovy,

kde si ten vyhoštěnec našel doupě,

po někom dobře namíchaný dryák,

že jen si lokne, půjde za Tybaltem.

Věřím, že to tě jistě upokojí.

JULIE Mě upokojí jedině, až bude

Romeo ležet u mě. Zabitý -

zabitý bratranec mi duši tíží.

A jestli, matko, obstaráte jed,

já sama bych ho ráda namíchala,

ať můžu klidně spát, že Romeo

bude spát v pokoji. Jak mě to mučí,

to jméno slyšet, když on tady není.

Svým tělem splatil by mi lásku, o niž

mě tím svým hrozným činem připravil.

CAPULETOVÁ Řekni, jak na něj, já to zařídím.

Máme tu ale radostnější věc.

JULIE Když stůně duše, radost bývá lék.

Jaká mě čeká radost, prosím vás?

CAPULETOVÁ Tvůj otec, dítě, o tě tuze dbá,

a abys zapoměla na ten žal,

přichystal ti náramné překvapení

a radost, jakou nikdo nečekal.

JULIE Opravdu, máti? Jaké překvapení?

CAPULETOVÁ Hned zrána ve čtvrtek tě, milá dcero,

galantní mladý šlechtic, hrabě Paris,

v kostele u svatého Petra hodlá

učinit svojí drahou manželkou.

JULIE Při svatém Petru, žádný hrabě Paris

mě svojí manželkou neučiní.

A žasnu nad tím, proč se musím vdávat

dřív, než si mě můj manžel namluvil.

Řekněte, máti, otci, že se vdávat

prozatím nehodlám. A že bych spíš

si vzala nepřítele Romea

než Parise. To je mi překvapení!

Vystoupí Capulet a Chůva.

CAPULETOVÁ Otec jde sem, řekni si mu to sama,

a připrav se na pádnou odpověď.

CAPULET Když sluníčko jde spát, zem roní rosu,
nám zesnul příbuzný, a hned se lije
lijavec slz od naší Julie.

Tak copak, děvče, pořád ještě pláčeš?

Ta sprška neustává? Vždyť jsi jako
lod', moře, vítr v jedné osobě.

V tvých očích střídají se jako v moři
přiliv a odliv slz. Tělo je lod',
jež prodírá se slanou záplavou.

Tvé vzdechy jsou jak vichr bičující
slzami vratké plavidlo, a pokud
se bouře neutiší, hrozí strhnout
tvou bárku ke dnu. - Ženo, zná mou vůli?

CAPULETOVÁ Zná, ale nedbá. Že prý děkuje.

Ať jde spíš pod drn, pod čepec prý nechce.

CAPULET Klid, ženo! Klid! A vysvětli mi to.

Jak to že nechce? Což nám není vděčná?

Není snad šťastná, že takovou nicku,
jako je ona, naším přičiněním
je ochoten si vzít tak vzácný muž?

JULIE Ne, nejsem šťastná, ale vděčná ano.

Mě nepotěší to, co se mi přičí,
i když jsem vděčná, že to přišlo z lásky.

CAPULET Co na mě chodíš s touhle krasomluvou?

"Přišlo to z lásky", a tudíž "jsem vděčná",

však "příčí se mi to" - takové tlachy!

Svou vděčnost si strč klidně za klobouk

a připrav se, ty frfño, abys mohla

ve čtvrtek s Parisem k svatému Petru,

anebo tě tam po zlém dovedu.

Ty bledule, ty můro ubulená,

jsi jako smrtka!

CAPULETOVÁ Dost už! Zbláznil ses?

JULIE Na kolenou vás prosím, tatínku,

nechte si to ode mne vysvětlit.

CAPULET Takže ty nechceš poslouchat, ty náno?

A víš ty co? Buď půjdeš do kostela,

nebo mi víckrát nechod' na oči!

A dost! Nechci nic slyšet. Konec řečí!

Svrbí mě dlaň. Bylo nám líto, ženo,

že nám Bůh dopřál pouze jedno dítě.

Teď vidím, i to jedno je až moc.

A spíš než požehnání je to trest.

Ztrať se, ty zmetku!

CHŮVA Ježíšmarjápanno!

Styd'te se, pane, takhle na ni křičet.

CAPULET A pročpak, pročpak, paní treperendo?

Ty drbno, mlč a jdi si kvákat na trh.

CHŮVA Co říkám zlého?

CAPULET Povídám ti, zmiz!

CHŮVA Nesmím se ozvat?

CAPULET Dost už, povídám!

Rozdávej jinde svoje rozumy!

Nestojím o ně!

CAPULETOVÁ Moc ses dopálil.

CAPULET Jsem vzteky bez sebe. Vždyť ve dne v noci,

při práci, při zábavě přemýšlím,

jak bych ji nejlíp zaopatřil. Jenže

když konečně se objeví ten pravý,

který má původ, mládí, majetek,

je, jak se říká, ctnostmi obdařen

a vypadá, jak na chlapa se patří,

pak holka pitomá se zfanrní,

nos ohrnuje nad takovou šancí

a jenom fňuká: "Nebudu se vdávat,"

"Jsem příliš mladá" a "Nemám ho ráda,

pardon." Tak bez pardonu, slečinko.

Jestli se nevdáš, táhni se pást jinam,

pryč z mého domu! Víš, že nežertuju.

Čtvrtek se blíží, tak se rozmysli!

Bud' poslechněš, a dám ti ženicha,

anebo ne, a pak jdi po žebrotě,

chcípni si na ulici, končím s tebou,

víckrát ode mě neuvidíš nic.

A věř mi, že nemluvím do větru!

Odejde.

JULIE Nebesa, slitujte se nade mnou,

a dohlédněte na dno mého žalu.

Maminko, prosím, zastaňte se mě.

Zdržte tu svatbu o měsíc či týden,

nebo mi ustelte svatební lůžko

v pochmurné svatyni, kde leží Tybalt.

CAPULETOVÁ Nech mě. Buď zticha. Nechci s tebou mluvit.

Dělej, jak myslíš. Já si myju ruce.

Odejde.

JULIE Proboha! Chůvo, co s tím uděláme?

Můj manžel žije, slib jsem dala nebi.

Podruhé zaslíbit se můžu leda,

kdyby mě manžel z nebe zprostil slibu,

sám zproštěn života. Utěš mě! Porad'!

Proč zrovna na mě, která jsem tak slabá,

si nebe zkouší, kolik unesu?

Řekni mi něco! Copak pro mě nemáš

slovíčko útěchy?

CHŮVA Ovšemže mám.

Romea vyhnali a vsadím krk,

že už se nevrátí, netroufne si.

A kdyby přece přišel, musí tajně.

A protože holt už to takhle je,

radím ti, holka, vem si hraběte.

Takový fešák, pane bože! Kam se
Romeo na něj hrabe? Ani orel
nemá tak jasný, uhrančivý pohled
jak hrabě Paris. Ať se propadnu,
jestli by tenhle ženich nebyl lepší,
než byl ten první. S tím je stejně ámen.

Vždyť vdova by nemohla trpět víc,
mít ho, a přitom z něho nemít nic!

JULIE To myslíš doopravdy?

CHŮVA A ze srdce, jinak mě pámbu zatrat'.

JULIE Amen.

CHŮVA Co?

JULIE Opravdu skvěle jsi mě utěšila.

Teď jdi a vyříd' matce, že jsem šla
se vyzpovídat k otci Lorenzovi
z toho, že jsem tatínka rozzlobila.

CHŮVA To správně děláš. Já to vyřídím.

Odejde.

JULIE Ty ježibabo! Ženská zkažená!

Teď nevím, co je horší. Že mě svádíš
zrušit můj svatý slib, nebo že haniš
toho, koho jsi stejným jazykem
tisíckrát vynášela do nebe.

Od tebe už si nedám poradit.

Jestli mi nepomůže svatý mnich,

sama se zabít bude menší hřích.

Odejde.

Jednání IV.

Scéna 1.

Cela otce Lorenza.

Vystoupí otec Lorenzo a Paris.

LORENZO Už ve čtvrtek? Není to příliš brzy?

PARIS Můj tchán, pan Capulet, si to tak přeje.

Já ho v tom spěchu brzdit nehodlám.

LORENZO Slečna se tedy nevyjádřila?

Tyhle postranní cesty nemám rád.

PARIS Přehnaně oplakává bratrance,

a tak nebyl čas k velkým námluvám,

v příbytku smutku se to nehodí.

Jejímu otci je však proti mysli,

jak nebezpečně oddala se žalu,

a moudře usoudil, že když se vdá,

slzy, jež se jí samovolně řinou,

pokud je sama, samy ustanou,

když ocitne se ve společnosti.

A to je prosím důvod toho spěchu.

LORENZO (Stranou) Kéž nebylo by důvodu ho brzdit.

Vystoupí Julie.

Pohleďte, hrabě, slečna přichází.

PARIS Radostné setkání, slečno. Má paní!

JULIE Smutné, když leccos paní být mi brání.

PARIS Paní se stanete už ve čtvrtek.

JULIE Co se má stát, se stane.

LORENZO To bych řekl!

PARIS Přišla jste ke zpovědi, lásko moje?

JULIE Vám zpovídat se, pane, nebudu.

PARIS Přiznejte se mu, že mě milujete.

JULIE Opravdu se mu vyznám ze své lásky.

PARIS Vyznejte se mu ze své lásky ke mně.

JULIE Jak se tak znám, spíš za vašimi zády
chci o ní mluvit než vám do očí.

PARIS Tvář máte pláčem celou poničenou.

JULIE Už dřív nestála za nic, takže pláč
nemohl na ní pranic poničit.

PARIS Jste na ni krutější než vaše slzy.

JULIE Říkám jen pravdu, a ta bývá krutá,
zvláště když jí říkám vlastní tváří v tvář.

PARIS Tvá tvář je moje, tak jí neubližuj.

JULIE To máte pravdu, mně už nepatří. -

Měl byste, otče, na mě chvíli čas,

nebo mám přijít po večerní mši?

LORENZO Má zbožná dcero, jistěže mám čas.

Prosím vás, hrabě, necháte nás chvíli?

PARIS Chraň Bůh, že já bych bránil zpovědi.

Julie, ve čtvrtek tě přijdu vzbudit.

(Líbá ji) Prozatím sbohem a polibek na to.

Odejde.

JULIE Zavřete dveře, pojd'te se mnou plakat.

Čeká mě už jen žal a pláč a smrt.

LORENZO Slyšel jsem, co se stalo, Julie,

a sám jsem z toho v koncích s rozumem.

Vypadá to, že bez prodlení musíš

si ve čtvrtek vzít pana hraběte.

JULIE Neříkejte mi, jak to vypadá,

jestliže nevíte, jak z toho ven.

Jestli vás nenapadá, jak mi pomoci,

pak požehnejte mému odhodlání

Vytáhne dýku.

si rázem pomoci sama touhle dýkou.

Bůh spojil naše srdce, naše ruce vy.

A než bych ruku, která patří jemu,

do dlaně měla vložit jinému

a věrné srdce jinde zaprodala,

(Ukáže na dýku) tohle tu zradu nikdy nedopustí.

A proto buď mi ze své zkušenosti

hned porad'te, co dělat, nebo hled'te,

jak tahle dýka naráz ukončí

spor mezi mnou a mojí bídou, který

vy, vaše učenost a zralý věk

se ctí vyřešit neumíte. Mluvte!

Jestli mě vaše moudrost nezachrání,
má smrt vyřeší vaše mudrování.

LORENZO Klid, dcero, byla by tu jistá možnost,
která je ovšem stejně zoufalá
jak situace, jíž chcem předejít.

Pokud máš sílu radši sebe zabít
než vzít si za manžela Parise,
pak aby ses té hanbě vyhnula,
určitě sneseš stav podobný smrti,
dá-li ti šanci pravé smrti ujít.

Jestli si troufáš, tu možnost ti dám.

JULIE Než vzít si Parise, to radši skočím
z nejvyšší věže, když mi přikážete,
vydám se lupičům, nechám se zavřít
i k jedovatým hadům, k medvědům,
před nocí ukryju se do kostnice
k chřestícím hnátům mrtvol s cáry masa,
k smrdutým žlutým lebkám bez čelistí.
Poručte, vstoupím do čerstvého hrobu
a k umrlci si lehnu pod rubáš.

Co dřív jen slyšet, hrůzou umřela bych,
teď beze strachu ráda udělám,
jen abych zachovala muži věrnost.

LORENZO Dobře. Jdi domů, tvař se vesele,
ať se všem zdá, že k sňatku svoluješ.

Zítřa je středa - to jdi sama spát,
ať chůva s tebou není v ložnici.
Až budeš ležet, tady z lahvičky
vypij ten extrakt. Rázem ucítíš,
jak celým tělem prostupuje chlad
a zemdlenost. Kolotající krev
se zastaví a nic už nedosvědčí,
dech ani teplota, že ještě žiješ.
Červeň tvých rtů a tváří pobledne
a zpopelaví, okenice očí
se zaklapnou, jak smrt když zavře krám,
a všechny údy, zbavené své vlády,
budou jak mrtvé: ztuhlé, studené.
V té vypůjčené nápodobě smrti
setrváš čtyřicet dva hodin, načež
se probudíš jak po příjemném spánku.
Takže až o svatebním ránu ženich
si přijde pro tebe, ty budeš mrtvá.
Pak podle starobylých obyčejů
tě v nejkrásnějších šatech na márách
přenesou do rodinné hrobky, kam
rod Capuletů ukládá své mrtvé.
Zatímco budeš spát, já v dopise
dám vědět Romeovi, co se stalo.
On přijede a spolu vyčkáme

v hrobce, než procitneš. Ještě tu noc
tě Romeo odvede do Mantovy.

Tohle by mohlo zabránit té hanbě,
když nebude ti bránit v odvaze
nějaký ženský vrtoch nebo strach.

JULIE O strachu nemluvte a dejte mi to!

LORENZO (Dává jí lahvičku)

Tumáš. Ať vydrží ti tvoje síla
i odhodlání. Pošlu do Mantovy
po bratru list a zpravím tvého muže.

JULIE Mou lásku, láska má, strach nepřemůže.

Sbohem, důstojný otče.

Odejdou (každý jinam).

Scéna 2.

Síň v domě Capuletů.

Vystoupí Capulet, paní Capuletová, Chůva a (dva) sloužící.

CAPULET (Dává papír Sluhovi)

Tady je seznam hostů. Všechny pozvi.

Odejde Sluha.

(K jinému Sluhovi) Ty sežeň dvacet skvělých kuchařů.

SLUHA Seženu jen ty nejlepší, pane, anžto si je vyzkouším,
jestli si olizujou prsty.

CAPULET To je mi divná zkouška. 5

SLUHA Von totiž, pane, kuchař, co si neolizuje prsty,
je kuchař, kterému nešmakuje, co si navaří,

a takovýho já neberu.

CAPULET Tak upaluj.

Odejde Sluha.

Stejně to nebude tak, jak se patří.

(K Chůvě) Dcera šla, říkáš, k otci Lorenzovi?

CHŮVA Právě tam, milostpane.

CAPULET Snad holce domluví a napraví
tu její paličatost.

Vystoupí Julie.

CHŮVA Však už je tady. Koukněte, jak září!

CAPULET Tak co, ty tvrdá palice? Kdes byla?

JULIE Tam, kde mě naučili kát se za to,

že jsem se protivila vaší vůli

a vašim přáním. Otec Lorenzo

mi přikázal, ať na kolenou vás

odprosím. (Kleká) Odpusťte mi, tatínku.

Slibuji, že už budu poslušná.

CAPULET Pošlete pro hraběte! Ať to ví!

Už zítra ať je ruka v rukávě!

JULIE Potkala jsem ho u zpovědi, otče,

a projevila mu svou náklonnost

náležitě a ve vší skromnosti.

CAPULET No to rád slyším. Výborně! Jen vstaň!

Tak to má být! Co jsem to - ? Ano - hrabě.

(K Chůvě) Honem jdi za ním! Přiveďte mi ho!

Ten mnich je namouduši svatý člověk. Každý zde ve městě ho uctívá.

JULIE Mohla bys, chůvo, se mnou do pokoje a poradila mi, jak bych se měla na zítřek nejvhodněji obléknout?

CAPULETOVÁ Proč na zítřek? Do čtvrtka času dost.

CAPULET Chůvo, jdi s ní. Svatba je zítra ráno.

Odejdou Julie a Chůva.

CAPULETOVÁ To nestihneme všechno připravit.

Je skoro noc.

CAPULET Vložím se do toho, a uvidíš, jak bude všechno klapat.

Ty pomoz Julii s tou parádou.

Dneska spát nejdu. Nech mě na pokoji!

Já budu hospodyňkou. Kde jste kdo?

Kam všichni zmizeli? Jdu radši sám

řít hraběti, že zítra je ta sláva.

Opravdu spad mi kámen ze srdce,

že je zas anděl z té mé čertice.

Odejdou (každý jinam).

Scéna 3.

Juliina ložnice.

Vystoupí Julie a Chůva (s šaty).

JULIE Tak dobře, ty si vezmu. Ale, chůvo, prosím tě, nech mě dneska o samotě.

Budu se muset modlit celou noc,
abych si vyprosila odpuštění,
ty přece víš, za jaký těžký hřích.

Vystoupí paní Capuletová.

CAPULETOVÁ Tak jakpak, včeličky, nechcete pomoci?

JULIE Už není třeba, máti, mám tu všechno,
bez čeho bych se zítra neobešla.

Teď, prosím vás, bych ráda byla sama.

Vemte si chůvu, ať vám pomůže.

Určitě máte práce nad hlavu,
když svatba je tak nakvap.

CAPULETOVÁ Dobrou noc.

Jdi spát a odpočiň si. Potřebuješ to.

Odejdou paní Capuletová a Chůva.

JULIE Sbohem. Ví Bůh, jestli vás ještě spatřím.

Takový divný třas mě obestřel,
až ve mně všechno živé tuhne zimou.

Zavolám je. Přece mě neopustí!

Chůvo! - Co by tu dělala?

Ten hrozný výstup musím sehrát sama.

Lahvičko, kde jsi?

Co když to na mě nezapůsobí?

Budu se muset potom zítra vdát? Kdepak, ty tomu zabrániš.

Lež tady!

Položí vedle sebe dýku.

A co když je to jed a co když mnich
se mě chce takhle promyšleně zbavit,
aby ho nezostudil další sňatek, když už mě předtím oddal s
Romeem?

Z toho mám strach. A přece nevěřím,
že by ten svatý muž byl toho schopen.

Co když se ale v hrobce probudím
o chvíli dřív, než přijde Romeo
mě zachránit? Z toho jde větší hrůza.
Ze ztuhlých výparů ponuré krypty,
kam nepronikne nikdy čerstvý vzduch,
se jistě zalknu, než můj manžel přijde.

A jestliže to přežiju, je jisté,
že obklopena pouze tmou a smrtí
v tom strašidelném jícnu staré hrobky,
kam odkládá můj rod, co pozřel čas,
kde řadu století se hromadí
kosti mých předků, kde krvavý Tybalt,
nedávno pohřbený, začíná tlít
pod rubášem a kde se podle zvěstí
za nocí schází vají duchové -
ach kristepane - je to jisté, že
až procitnu v tom puchu, v šíleném
jekotu, jaký se prý ozve, když
se ze země rve kořen mandragory,

jisté je, že se zblázním. Budu bloumat
zbavená smyslů, hrát si s ostatky
svých praotců, sápat se na Tybalta
a rvát mu rubáš z těla, až to skončí
tím, že si hnátem nějakého předka
jak palicí vymlátím z hlavy mozek.
Cože? Už vidím, jak duch bratrance
se vrhá pomstychtivě na Romea a napřahuje kord. Tybalte, ne!
Romeo, jdu. Tímhle ti připíjím!
Napije se z lahvičky a padne na postel.

Scéna 4.

Síň v domě Capuletů.

Vystoupí paní Capuletová a Chůva.

CAPULETOVÁ Chůvo, tady máš klíč, skoč pro koření.

CHŮVA Pekař chtěl přinést rozinky a datle.

Vystoupí Capulet.

CAPULET Pospěšte si. Kohout už kokrhal.

Zvonili na ranní, takže jsou tři.

Dohlédni, Angeliko, na ten nákyt.

Na ničem nešetři.

CHŮVA Vy kuchyňko,

jděte už spát. To ponocování

nám zítra odstůněte.

CAPULET Já? To se pleteš! Co já probděl nocí

- a ne sám - a vždycky v kondici.

CAPULETOVÁ Býval jste kdysi přelétavý ptáček,
ale já vám přistříhla křídýlka.

Odejdou paní Capuletová a Chůva.

CAPULET Co zase mele, ženská žárlivá?

Vystoupí tři nebo čtyři sloužící s rožni, poleny a koši.

Hej, co to neseš?

1. SLOUŽÍCÍ Prej to chce kuchař. Nevím, co to je.

CAPULET Tak šup šup!

Odejde 1. sloužící.

Ber jen suchá polena.

Zeptej se Petra, řekne ti, kde jsou.

2. SLOUŽÍCÍ Co by mi říkal? Mám přece svůj rozum.

Na polena mám hlavu dobrou, pane.

CAPULET No to je dobré! Hlava na polena!

Ty hlavo dubová.

Odejde 2. sloužící.

Ráno je tady.

Co chvíli přijde hrabě s muzikou.

Aspoň to slíbil.

Za scénou se ozve hudba.

Ano, už ho slyším.

Chůvo! Ženo! Kde jste kdo? Chůvo! Kde jste?

Vystoupí Chůva.

Jdi za Julií, hezky mi ji nastroj!

Já zatím poklábosím s Parisem.

Šup! Šup! Ženich už přišel. Pospěšte si!

Tak hejbní kostrou, ženská bláznivá!

Odejde.

Scéna 5.

Juliina ložnice.

Vystoupí Chůva.

CHŮVA Slečinko! Slečno! Spí to jako dudek.

Jehňátko, děvče! Vstávej, lenochu!

Neslyšíš? Slečno! Zlato! Nevěstinko!

Nic? Ani muk? Už's toho naspala

na týden dopředu a nemáš dost?

No co, budeš to potřebovat, holka.

Hrabě ti jistě v noci vyspat nedá.

Pámbu mi odpusť. Takhle tvrdě spát!

Musím ji vzbudit. Slečno! Slečno! Slečno!

Aby tě hrabě našel v posteli!

To bys hned vylítla. Tak bude to?

Odhrne závěs.

Co? Ve svatebním a zas do hajan?

Však já tě vzbudím! Pomoc! Proboha!

Slečinko, děvče! Vždyť ona je mrtvá!

Taková rána! To snad nepřežiju!

Musím se napít. Pane! Milostivá!

Vystoupí paní Capuletová.

CAPULETOVÁ Co se tu děje?

CHŮVA Hrůza! Hrůza! Hrůza!

CAPULETOVÁ Prosím tě, co je?

CHŮVA Tam! Kristovy rány!

CAPULETOVÁ Děťátko! Živote můj jediný!

Probud' se, vstávej, nebo já chci umřít.

Kde jste kdo? Haló! Běž! Zavolej pomoc!

Vystoupí Capulet.

CAPULET Kde je ta loudalka? Ženich už přišel.

CHŮVA Umřela, pane! Umřela! Je mrtvá!

CAPULETOVÁ Bože můj, mrtvá, mrtvá, umřela.

CAPULET Ne! Pust'te mě k ní! Bože! Jako led.

Údy jí ztuhly, celá vychladla.

Z těch rtů už život dávno vyprchal.

Smrt podetla ji, jako mráz když zjara

na louce spálí nejkrásnější květ.

CHŮVA Takové neštěstí!

CAPULETOVÁ Co budem dělat?

CAPULET Smrt mi ji vzala, smrt mi bere řeč

a už mi zbývá jenom němý pláč.

Vystoupí otec Lorenzo a Paris s muzikanty.

LORENZO Je nevěsta zchystána k obřadu?

CAPULET K obřadu ano, ke svatbě však ne.

(K Parisovi) Můj drahý zeti, už jsi paroháč.

Smrt spala s tvojí ženou. Tady je.

Smrt sebrala jí vínek života.

Smrt je mým zetěm, bude po mně dědit.

Dceru mi odvedla, a až já zemřu,
můj život, moje všecko spolkně smrt.

PARIS Tolik jsem toužil spatřit dnešní ráno,
a takový mi přichystalo pohled?

CAPULETOVÁ Děsivý, zoufalý, prokletý den!

Za celou svoji nekonečnou pout'
čas nepoznal strašnější hodinu.

Má milá, malá, moje drahé dítě,
radosti jediná, proč vzala mi tě
zničehonic ta krutě krutá smrt?

CHŮVA To neštěstí! Takové neštěstí!

Panenko sedmibolestná, ta hrůza!

Proč zrovna já se toho musím dožít?

Ta hrůza! Hrůza! Trojnásobná hrůza!

Něco tak strašného snad není možné.

Takové neštěstí, ach, bože můj!

PARIS Jsem oklamán, oloupen, zničen, zabit,
odpornou smrtí náhle připraven
o tebe, moje lásko zmarněná,
i po smrti jediné moje žití.

CAPULET Jsem zmožen, zlomen, k smrti ubitý.

Proradný čase, nenechavý vrahu,
proč jsi nám zabil všechno naše štěstí?

Děťátko moje, duše jediná,

jsi mrtvá, bože, zemřela jsi mi,
všechna má radost skončí pod zemí.

LORENZO Není vám hanba? Zoufáním se přece

zoufalství nezbavíte. Tuto dívku
vám jenom zpola zapůjčilo nebe.

Teď ji má celou, a jí je tam líp.

Vy byste ji před smrtí nespasili,
a nebe pro ni chystá věčnou spásu.

Povýšit jste ji chtěli nad všechny,
aby si žila jako v ráji. Proč
teď naříkáte, když je ještě výš,
až v nebesích, až na výsostech božích?

Podivně milujete svoje dítě,
když její dobro ve zlo převracíte.

Provdaná žena velmi často strádá,
pro některou je líp, když zemře mladá.

Osušte slzy, snítkou rozmarýny
ji ozdobme, a jak nám velí zvyk,
do chrámu odnesme ji slavnostně.

To už je lidská slabost, ten sklon k nářkům,
slzám se vysmát musí zdravý rozum.

CAPULET Vše, co jsme přichystali ke svatbě,
poslouží při smuteční hostině.

Muzika místo v dur ať hraje v moll,
jiskřivým vínem spláchnem temný bol,

namísto písní budem zpívat žalmy,
svatebním kvítím přikryjeme hrob
a všechno bude právě naopak.

LORENZO Siñore, pojd'te, a vy, paní, též,
i hrabě Paris, přichystejte se,
ať můžem odnést mrtvou na hřbitov.

Za cosi postihl vás boží trest,
bez reptání teď musíte ho nést.

Ozdobí Julii rozmarýnou a zatáhnou závěs.

Odejdou všichni kromě Chůvy a muzikantů.

1. MUZIKANT Teď abysme sbalili fidlátka a táhli jinam.

CHŮVA Sbalte, mládenci, sbalte, šlapte jinam,
na nás teď došla si těžká doba.

1. MUZIKANT Na těžkou dobu na to vždycky šlápnem, paní.

Jinak to v muzice nejde.

Odejde Chůva.

Vystoupí Petr.

PETR Hej, muzikanti, kluci moji! Zahrajte mi "Veselo je mi u
srdce". Jestli mi ji nezahrajete, ustejskám se k smrti.

1. MUZIKANT Proč zrovna "Veselo je mi u srdce"?

PETR No protože moje srdce bije "Teskno je mi, teskno".

Spusťte nějakou smutnou do skoku.

1. MUZIKANT Teď přece nemůžem hrát do skoku.

PETR Že nemůžete?

1. MUZIKANT Ne.

PETR Tak vy si nedáte říct?

1. MUZIKANT A za kolik?

PETR Za dvacet, šmytcem přes zadek, ty vrzale šumařskej.

1. MUZIKANT A já ti jich vrátím zrovna tolik koštětem, ty služební pometlo.

PETR (Tasí dýku) Abych tě neobsloužil tímhle žabikuchem a neokrouhal ti stupnice. To bys vypad z rytmu. Do - tumáš, re - tumáš, fa - tumáš! No, ty! Copak neumíš noty?

1. MUZIKANT Nás chceš učit noty, ty amatére?

2. MUZIKANT Zastrč to šidítko a vytas se radši se svým vtípem.

PETR Můj vtíp je ještě ostřejší než moje kudla. Tak do střehu a odpovězte mi:

(Zpívá) Když těžký žal tě náhle zkruší

a srdce bolem usedá,

pak stříbrný tón hudby duši -

Jestlipak víte, proč je tam "stříbrný tón hudby"?

Co říkáte, pane Drnkal?

1. MUZIKANT Zřejmě proto, že stříbro hezky cinká.

PETR No dobrý. A co vy, pane Šmidla?

2. MUZIKANT "Stříbrný tón hudby"? No, že by bylo asi dobrý dostat za každěj tón stříbrňák.

PETR Taky dobrý. A co vy, pane Brumlo?

3. MUZIKANT Já nevím.

PETR Chápu, vy zpěváci nemusíte nic vědět. Tak já vám to povím.

"Stříbrný tón hudby" značí, že podle bontónu se nepatří, aby vám

za ty pazvuky někdo vysolil zlatku.

(Zpívá) - pak stříbrný tón hudby duši

tvou ku výšinám pozvedá.

Odejde.

1. MUZIKANT Zatracenej obejda.

2. MUZIKANT Pust' ho z hlavy! A vůbec, kam bysme pospíchali. Když

už jsme tady, necháme se pozvat na smuteční bene, ne?

Odejdou.

Jednání V.

Scéna 1.

Mantova. Na ulici.

Vystoupí Romeo.

ROMEO Mohu-li věřit, že sny mluví pravdu,

pak dostanu co nejdřív dobrou zprávu.

Zvon v hrudi vyzvání mi vesele

a celý den mi proti obyčejí

pozvedá ducha skvělá nálada.

V tom snu mě ona našla mrtvého

- divné, když ve snu vnímá nebožtík -,

pak polibky mi do rtů vdechla život

a já se probрал, silný jako král.

Jak čarovná je naplněná láska,

když pouhé její zdání dělá divy.

Vystoupí Baltazar, Romeův sluha.

Baltazare, máš zprávy z Verony?

Neseš mi dopis od zpovědníka?

Jak se má moje paní? A co otec?

Hlavně mi řekni, jak je s Julií.

Má-li se dobře, vše je v pořádku.

BALTAZAR Pak je vše v pořádku. Dobře se má.

Pokojně leží v hrobce Capuletů

a její duše vzlétla k nebesům.

Viděl jsem, jak ji uložili k spánku,

najal jsem koně a jel rovnou sem.

Mrzí mě, že vám nesu špatné zprávy.

Dělám jen to, co jste mi přikázal.

ROMEO Tak je to tedy? Končím s vámi, hvězdy!

Přines mi inkoust, papír! Víš, kde bydlím.

A najmi koně! Dneska odjíždíme.

BALTAZAR Prosím vás, pane, uklidněte se.

Strašně jste zbledl, děs vám kouká z očí,

až mě to leká.

ROMEO To se ti jen zdá.

Jdi už a vyplň moje příkazy!

Lorenzo neposílá žádný dopis?

BALTAZAR Ne, pane, žádný.

ROMEO Nevadí, tak běž!

A najmi koně! Přijdu za tebou.

Odejde Baltazar.

Dnešní noc budu, lásko má, spát s tebou.

A vím, jak na to. V hlavách zoufalců
se nekalosti líhnou velmi lehce.

Nedaleko tu bydlí lékárník.

Viděl jsem ho. Byl v cárech, obočí
měl jako čert. Hrabal se v bylinkách.

Vypadal uboze, vyzáblá troska,
kterou si bída ohlodala na kost.

V té jeho nuzné apatyce trůní
vycpaný krokodýl, na zdi má želvu,
pár divných rybích hlav a na policích
si rozložil žalostnou výstavku

krabiček, baněk, v kterých není nic
než ztuchlá semínka, kus provázku,
drť z plátků růže - a s tím dělá dojem.

Když jsem tu bídu viděl, napadlo mě,
kdyby tu někdo potřeboval jed,
za jehož prodej v Mantově je smrt,
tenhle ten ubožák by mu ho prodal.

Ten letmý nápad předběh skutečnost,
kdo potřebuje jed, jsem teď já sám.

Myslím, že je to tady. Dnes je svátek
a i ten žebrák zavřel prázdný krám.

Holahó, lékárníku!

Vystoupí Lékárník.

LÉKÁRNÍK Kdo to křičí?

ROMEO Pojd' blíž, pojd' blíž! Řekl bych, že přeš bídu.

Nabízí peníze.

Tumáš čtyřicet zlatek. Dej mi za ně

jed, něco pořádného, co se v mžiku

rozleje do všech žil a zahubí

toho, komu se život omrzel.

Jed, který prudce vyrazí dech z plic,

jako když střelný prach se zapálí

a prchne z vražedného lůna děla.

LÉKÁRNÍK Takový zhoubný lektvar mám, však, pane,

za jeho prodej u nás je trest smrti.

ROMEO Ty, který nemáš nic než věčnou nouzi,

se bojíš smrti? Hlad ti vyžral tváře.

Z očí ti kouká trýzeň, žal a zmar.

Potupná žebrota ti hrbí hřbet.

Svět s jeho zákony tě nemá rád.

Svět neuzákonil, že máš být šťastný.

Tak zákon poruš, zbav se bídy, ber!

LÉKÁRNÍK Má bída souhlasí, proti mé vůli.

ROMEO Tvé bídě platím a ne tvójí vůli.

LÉKÁRNÍK (Dává Romeovi jed)

V něčem to rozpust'te a vypijte.

I kdybyste měl síly za dvacet,

ta troška vás ráz naráz odpraví.

ROMEO (Dává peníze)

Tady máš zlato, stokrát horší jed.

Na tomhle hnusném světě vraždí víc
než tvoje směšná trest', co nesmíš prodat.

To já ti dávám jed a ne ty mně.

Nakup si jídlo, sprav se trochu! Sbohem.

Odejde Lékárník.

Teď za Julií! V jejím náručí
mě tahle špetka jedu vyléčí.

Odejde.

Scéna 2.

Verona. Cela otce Lorenza.

Vystoupí bratr Jan z jedné strany.

BRATR JAN Ctihodný bratře! Bratře františkáne!

Vystoupí otec Lorenzo z druhé strany.

LORENZO Kdo mě to volá? Jistě bratr Jan.

Vítám tě z Mantovy. Co Romeo?

Máš od něj zprávu, nebo napsal dopis?

BRATR JAN Ještě před cestou přítele jsem hledal -
z našeho řádu -, co by se mnou šel.

Zde ve městě. Když jsem ho ale dostih

u nemocného, přišli biřici

a z obavy, že nemocný má mor,

aby se nákaza dál nešířila,

dům zavřeli, nás nepustili ven,

a s námi zůstal uvnitř i ten dopis.

LORENZO A kdo ho tedy předal Romeovi?

BRATR JAN Tady ho nesu. Já ho předat nemoh,
a ani nešlo po někom ho poslat,
tolik se všichni báli černé smrti.

LORENZO Taková smůla! Svatý Františku!

To nebyl běžný dopis. Obsahoval
moc důležitý vzkaz. A teď nám hrozí
obrovské nebezpečí. Bratře, pospěš,
sežeň mi páčidlo a přines mi ho
co nejrychleji sem.

BRATR JAN Už běžím, bratře.

Odejde.

LORENZO Abych teď honem šel sám na hřbitov.

Do tří hodin se Julie má vzbudit.

Jak ta mi vyčiní, až přijde na to,
že Romeo o ničem nevěděl!

Napíšu rychle znovu do Mantovy
a prozatím ji schovám tady k sobě,
nebožku zaživa pohřbenou v hrobě.

Odejde.

Scéna 3.

Na hřbitově.

U hrobky Capuletů.

Vystoupí Paris a Páže s květinami a loučí.

PARIS Dej mi tu louč a zůstaň opodál.

Ne, zhasni, ať mě nikdo nevidí.

Páže zhasne louč.

Lehneš si tamhle pod tisy a ucho
přitiskneš pevně k téhle duté zemi,
jež je jak buben s kůží napjatou
nad prázdnem hrobů, takže uslyšíš
každého, kdo sem vstoupí. Zapískej,
kdybys měl pocit, že se někdo blíží.

Dej mi ty květiny a jdi se schovat!

PÁŽE (Stranou) Mám skoro strach se tady někde sám
ukrývat mezi hroby, ale musím.

Schová se opodál.

PARIS (Klade květiny na hrob)

Zasypu kvítím svoji nevěstu.

Běda, proč máš podušku kamennou?

S pláčem tě vypravuji na cestu,
že ztrácím tě, i když nebylas mou.

A to ti můžu slíbit bez pochyb,
že nezradím, i když jsem nedal slib.

Páže zahvízdá.

Někdo se blíží. Chlapec zahvízdal.

Kdo se to odvážil sem dneska vkročit
a rušit můj pohřební rituál?

Vystoupí Romeo a jeho sluha Baltazar s pochodní,
krumpáčem a páčidlem.

Svítí si loučí. Noc mě před ním schová!

Poodejde stranou.

ROMEO Krumpáč a páčidlo mi tady nech!

Počkej, vem si ten dopis a hned ráno

ho předáš otci! Dej sem i to světlo!

Je-li ti život milý, nebudeš

mi bránit v ničem, co tu uvidíš

anebo uslyšíš. Jdi si svou cestou!

Do toho lože smrti sestoupím,

abych dal ženě naposledy sbohem,

a hlavně abych z Juliina prstu

sňal vzácný prsten, který potřebuju

z vážného důvodu. A proto zmiz!

Jestli tě ale podezíravost

donutí strkat nos do cizích věcí,

přísahám, rozsekám tě na kusy

a těmi poseju hladový hřbitov.

Mé úmysly jsou zlé a zběsilé,

divočejší než tygr na lovu,

nespoutanější nežli uragán.

BALTAZAR Už, pane, jdu, nechci vám překážet.

ROMEO Díky ti, kamaráde. Tumaš, vem si.

Dá mu peníze.

A užij si to ve zdraví. Buď sbohem.

BALTAZAR (Stranou) Stejně se tady radši někde schovám.

Jde z něho hrůza a bůhví co chystá.

Poodejde a schová se.

Romeo se pokouší otevřít hrobku.

ROMEO Ty nenasytný hrobí chřtáne, věz,
že sladší sousto nikdy nepozřels.

Já vypáčím tvé shnilé čelisti
a do mordy ti vecpu další chod.

PARIS (Stranou) To je ten vyhoštěný zpupný Montek,
co zabil Tybalta a způsobil,
že moje milá žalem zemřela.

A teď si přijde, aby zhanobil
ta mrtvá těla? Ne, to nedopustím.

Vystoupí do popředí a tasí.

Ruce pryč, Monteku, rouháš se Bohu!

Copak tvá pomsta sahá dál než za hrob?

Zločinný vrahu, vzdej se, půjdeš se mnou!

Odevzdej zbraň, už čeká tě jen smrt.

ROMEO Právě že smrt, vždyť pro smrt jsem si přišel.

Nepokoušej, mladíku, zoufalce.

Zmiz odtud, nech mě být. Za výstrahu

si vezmi všechny mrtvé. Prosím tě,

nechtěj, abych se rozzuřil a vzal

na sebe další hřích. Běž, příteli!

Věř mi, že tě mám radši než sám sebe.

Jen proti sobě obracím svou zbraň.

Neotálej a zmiz a žij. A zítra
budeš moct říct, že blázen ti dal milost.

PARIS Na tyhle řečičky ti neskočím.

Zatýkám tě za tvoje zločiny.

ROMEO (Tasí)

Ty nedáš pokoj? Tak se, chlapče, braň!

Bojují.

PÁŽE Oni se bijou. Musím přivést stráž.

Odejde.

PARIS Umírám! Prosím tě, buď milosrdný!

Otevři hrob, ulož mě k Julii.

Zemře.

ROMEO Uložím tě. Kdo jsi? Pan hrabě Paris.

Vznešený Mercuziův příbuzný.

Sluha mi cestou něco povídal

a já ho neposlouchal. Co to bylo?

Ovšem, vždyť říkal, že si Paris měl

vzít Julii. Nebo se mi to zdálo?

Anebo blázním, sotva uslyším

vysslovit její jméno? Dej mi ruku!

Nás oba škrtli z knihy života.

Zato tě pohřbím v nejskvělejší hrobě.

Otevře hrobku, v níž leží Julie.

To není hrob, spíš maják, příteli.

Leží tu Julie a její krása

z té krypty dělá palác plný světla.
Odnese Parise do Juliina hrobu.
Teď mrtvý mrtvého odevzdá smrti.
Jak často lidé chvílku před smrtí
se rozveselí. Říkává se tomu
poslední záblesk života. Však tohle
není jen záblesk. Lásko, ženo moje!
Smrt, která z tebe vysála med dechu,
na tvoji krásu dosud nestačí.
Nepřemohla tě. Korouhev tvé krásy
dál plane červení tváří a rtů
a bílý prapor smrti nebyl vztyčen.
Tybalte, ležíš tady, zalit krví,
jak jinak bych ti nejlíp mohl prospět
než tím, že rukou, co tě zabila,
zabiju v sobě tvého nepřítele.
Bratranče, odpusť. Julie, má lásko,
proč stále jsi tak krásná? Mám snad věřit,
že miluje tě i nehmotná Smrt
a že si tě ta stvůra vyžilá
zde ve tmě drží jako milenku?
Abych měl klid, tak zůstanu tu s tebou
a z toho lůžka černočerné noci
už nevstanu. Budem tu navždy spolu
s červy, tvým služebnictvem pod zemí.

K věčnému spánku uložím se k tobě

a z těla, které svět už unavil,

setřesu úděl nepřejících hvězd.

Naposled, oči, dívejte se, paže,

objímejte, a rty, vy brány dechu,

zpečete smlouvu, za niž ručí smrt.

Můj hořký průvodce a lodivode,

ukaz mi cestu k ostrým skaliskům,

o něž se roztrhne má usmýkaná bárka!

Připíjím ti, má lásko.

(Vypije jed) Lékárníku,

jsi poctivec. Za polibkem jde smrt.

Políbí Julii, padne a zemře.

Vystoupí otec Lorenzo s lucernou, krumpáčem a lopatou.

LORENZO Zakop jsem o hrob, to prý nosí smůlu.

Stůj při mně, svatý Františku. Kdo tam?

BALTAZAR Váš přítel, otče. Já vás dobře znám.

LORENZO Bůh s tebou, synu. Prosím tebe, nevíš,

či louč tu svítí zbůhdarma všem těm

osleplým lebkám, slepým červíkům?

Zdá se, že hoří v hrobce Capuletů.

BALTAZAR Je to tak, otče. Můj pán je tam uvnitř,

váš dobrý známý.

ROMEO Kdo?

BALTAZAR Pan Romeo.

LORENZO Jak je tam dlouho?

BALTAZAR Snad půl hodiny.

LORENZO Pojd' se mnou do té krypty!

BALTAZAR Nemůžu.

Můj pán mi nařídil, abych šel pryč,

a hrozil, že mě rovnou zabije,

jestli se budu plést do jeho věci.

LORENZO No dobře, půjdu sám. Jde na mě strach,

že se tu stalo něco neblahého.

BALTAZAR Chvíli jsem usnul, měl jsem divný sen,

jako by se tu můj pán s někým bil,

a dokonce ho zabil.

LORENZO Romeo!

Otec Lorenzo se shýbne a vidí krev a zbraně.

Kde se tu proboha vzala ta krev,

co třísni kamenný vchod do hrobky?

A co zde v ráji míru dělají

ty opuštěné zkrvavené kordy?

Vstoupí do hrobky.

Romeo - mrtev! Cože? Paris taky?

Zbrocený krví. Copak všechno zlo

muselo přijít v jedné strašné chvíli?

Julie se vzbudí.

Julie už se probouzí.

JULIE Laskavý otče, kdepak je můj muž?

Dobře si vzpomínám, kde mám teď být,

a jsem tu. Ale kde je Romeo?

Hlasy za scénou.

LORENZO Slyším nějaké hlasy, pojďme, děvče,

z té smrti zamořené sluje spánku.

Náš úmysl zvrátila vyšší moc,

které se nelze protivit. Pojď pryč!

Tvůj manžel leží mrtvý na tvých prsou.

A Paris tam. Pojď! Navždycky se skryješ

u milosrdných sester v klášteře.

Na nic se neptej, už se blíží stráž.

Pojď, Julie! Bojím se tady zůstat.

Odejde.

JULIE Tak jděte, jděte! Já nemám kam jít.

Copak to svírá v prstech moje láska?

Skleničku? Jed ti pomoh na věčnost?

Ty sobče, nenechals mi ani kapku.

Co mně má pomoci? Slíbám tvoje rty.

Snad na nich troška jedu ulpěla

a opět spojí nás hojivá smrt.

Líbá Romea na rty.

Tvé rty jsou ještě teplé.

1. STRÁŽNÝ (Za scénou) Ved' nás! Kudy, chlapče?

JULIE Cože? Už jdou? Tak rychle!

Vezme Romeovu dýku.

Drahá dýko,

zde je tvé místo, tady zrezavěj!

Probodne se, padne a zemře.

Vystoupí Páže a městská stráž.

PÁŽE Tamhle to bylo, jak svítí to světlo.

1. STRÁŽNÝ Na zemi je krev. Prohledejte hřbitov,

a koho najdete, hned zatkněte.

Odejdou někteří strážní.

Žalostný pohled, zde je mrtvý hrabě,

zde Julie, dva dny už pohřbená,

krev se jí ale řine z čerstvé rány.

Přiveďte vévodu, Capuletovy,

zburcujte Montekovy! Hledejte!

Odejdou další strážní.

Vidíte jasné dílo zločinu.

Ten temný skutek tane v temnotách,

než osvětlíme jeho příčinu.

Vrátí se Strážný s Baltazarem.

2. STRÁŽNÝ Romeův sluha. Schovával se tady.

1. STRÁŽNÝ Hlídejte ho, než přijde vévoda!

Vrátí se jiný Strážný s otcem Lorenzem.

3. STRÁŽNÝ Tenhleten mnich utíkal přímo odtud.

Měl u sebe krumpáč a lopatu

a teď jen pláče, třese se a vzdychá.

1. STRÁŽNÝ Moc podezřelý. Zadržte ho taky!

Vystoupí Vévoda s družinou.

VÉVODA Co se tu děje? Jaká pohroma
nás vytrhla tak časně ze spánku?

Vystoupí Capulet a paní Capuletová.

CAPULET Co je to tady za pozdvižení?

CAPULETOVÁ V ulicích kdekdo křičí "Romeo",
pak "Julie" a "Paris" a s tím křikem
se všichni hrnou k naší staré hrobce.

VÉVODA Jaká zas hrůza všechny zburcovala?

1. STRÁŽNÝ Výsosti, zde je mrtvý hrabě Paris,
zde mrtvý Romeo a Julie, jež po smrti je znovu zabitá.

VÉVODA Hledejte, najděte mi viníka!

1. STRÁŽNÝ Našli jsme mnicha a s ním tady sluhu
mrtvého Romea, ty nástroje
na otvírání hrobů měli s sebou.

CAPULET Julie krvácí! Vidíš to, ženo?

Ta dýka zabloudila. Její místo
u pasu toho Monteka je prázdné
a vězí v hrudi naší Julie.

CAPULETOVÁ Ten pohled ve mně zvoní umíráčkem
a svolává mé kosti do hrobu.

Vystoupí Montek.

VÉVODA Pojd', Monteku, jsi časně na nohou,
tvůj synek, bohužel, předčasně uleh.

MONTEK Výsosti, žena mi dnes umřela,

srdce jí zlomilo, že syn byl vyhnán.

Snad nezdrčí mé stáří další rána?

VÉVODA Sám pojď se podívat.

MONTEK (Spatří Romeovo tělo)

Ty nezdvořáku, copak se to patří,

předběhnout svého otce do hrobu?

VÉVODA Na chvíli ztišete vodopád svých nářků,

než se tok nejasností pročistí

a vyjeví se jejich zdroj a průběh.

Já potom jako smutku generál

povedu odplatu až třeba k smrti.

Zatím ať trpělivost ovládne

váš smutek. Vyslechnem si podezřelé.

LORENZO Jsem nejvíc podezřelý, nejmiň schopný

cokoli spáchat. Ve věci té řeži

doba i místo svědčí proti mně.

Jsem připraven svou vinu smýt i nést,

sám sebe obhájit i přijmout trest.

VÉVODA Řekni nám vše, co o té věci víš.

LORENZO Řeknu to stručně, nemám vyměřeno

už dosti dechu na rozvleklý příběh.

Zde mrtvý Romeo byl manžel Julie

a ona, mrtvá, byla jeho žena.

Oddal jsem ty dva tajně právě v den,

kdy zemřel Tybalt. Čerstvý novomanžel

byl vaším nařízením vyhoštěn.
Pro něj, ne pro Tybalta, Julie
tak truchlila, a vy, abyste zahnal
jí z duše žal, jste násilím jí nutil
za muže Parise. Přiběhla ke mně
a celá divá vyhrožovala,
že nevymyslím-li, jak sňatek zmařit,
zabije se mi přímo před očima.
Dal jsem jí proto, díky svým znalostem,
jakýsi uspávací nápoj, po kterém,
když vypila ho, vskutku vypadala
jakoby mrtvá. Mezitím jsem napsal
Romeovi, ať dnešní kruté noci,
kdy účinek nápoje pomine,
přijede sem a pomůže jí z hrobu.
Však bratr Jan, po němž jsem dopis poslal,
nešťastnou náhodou ho nedoručil
a večer mi ho vrátil. Šel jsem tedy
sám vyčkat, než se děvče probudí,
abych ji vyvedl z hrobky Capuletů
a pak ji tajně ukryl ve své cele,
než stačím uvědomit Romea.
A když jsem přišel, malou chvíli před tím,
než otevřela oči, našel jsem tu
Romea s Parisem, oba dva mrtvé.

Vzbudila se a já ji zapřísahal,
ať vyjde ven, smíří se s osudem.

Vtom hluk zvenku mě vyděsil a vyhnal
a ona, zoufalá, zůstala uvnitř,
kde si, jak vidno, sáhla na život.

Víc nevím. Co se týče toho sňatku,
chůva to dosvědčí. Za cokoli,
v čem shledáte mou vinu, podrobím
svůj starý život, než se završí,
nejpřísnějšímu trestu zákona.

VÉVODA Tvá svatá bezúhonnost je nám známa.

A sluha Romeův? Co ty nám povíš?

BALTAZAR Já přines pánovi tu smutnou zvěst,
že paní zemřela. Sedli jsme na koně
a jeli cvalet z Mantovy sem k hrobce.

Řek mi, ať tenhle list dám jeho otci.

Než vstoupil do hrobky, hrozil mi, že
když neodejdu, tak mě zabije.

VÉVODA Dej mi ten dopis, podívám se na něj!

Kde je ten chlapec, co přivedl stráž?

Co hledal na hřbitově tvůj pán, hrabě Paris?

PÁŽE Chtěl kvítím posypat své milé hrob
a já měl zatím čekat opodál.

Vtom přišel jeden s loučí, a ten chtěl
vypáčit dveře hrobky, můj pán tasil

a já utíkal pryč zavolat hlídku.

VÉVODA List potvrzuje vše, co říkal mnich.

Průběh té lásky je tu, i jak dostal
zprávu, že zemřela. Taky tu píše,
jak koupil jed a přišel za Julií,
aby k ní ulehl a u ní zemřel.

Monteku, Capulete, vaše zášť
se obrátila proti vám a nebe
miláčky vaše zahubilo láskou.

I já, že jsem byl příliš shovívavý,
ztratil své drahé. Všechny stihl trest.

CAPULET Zde je má ruka, bratře Monteku,
jediné věno, jež ti mohu dát
po mrtvé dceři.

MONTEK Zde je má. A k ní
tvé dceři přidám skvostný památník,
ze zlata sochu krásné Julie,
jež dokud bude toto město stát,
bude se skvět co lásky majestát.

CAPULET Já zlatou sochu vztyčím Romeovi,
co chabý hold obětem naší zloby.

VÉVODA Pochmurný mír přináší dnešní den.
Ze žalu nevychází ani slunce.

Nám zbývá určit, kdo je nevinen,
a po právu potrestat provinilce.

Ať smutnou výstrahou nám provždy je

ten příběh Romea a Julie.

Odejdou.